

Myötätuulta Merimaskussa

no: 25
2013

Myötätuulta Merimaskussa -lehti on ilmestynyt v:sta 1992. Merimasku-Seura on julkaissut lehteä v:sta 1995

Sisällys

Kulttuuri ei ole vain menoerä, päätoimittajalta	3
Jumalan armon haltuun! Kirkkoherra Huovisen haastattelu	4
Kollola paljastaa salaisuutensa, mitä kertoo rakennus itsestään	8
Tärkkisten Muntterin torppa, miten tallentaa rakennus, jonka joutuu purkamaan ...	14
Merimaskun lossivahti 2013	20
Työmaapäiväkirja, Kollolaa korjaamassa	21
Teatterin uudet puitteet ... ja kujeet	24
Kollolan kesänäyttely 2013.	26
Ida teki kokkauksen historiaa, Suomen ensimmäinen Junior MasterChef	28
Muistitaulu, kokouskutsu ja muuta muistettavaa	31
Kollolan kesää 2013, tapahtumia Kollolassa	32

Julkaisija:
Merimasku-Seura r.y.

Toimituskunta:
Terttu Kraemer
Maarit Lineri

Taitto/sivunvalmistus:
Maarit Lineri

Vuosikerta 21
Ilmestyy kerran vuodessa
marras / joulukuussa

Tekstiä voi toimittaa
Merimasku-Seuran puheenjohtajalle

Painopaikka:
Winbase Oy, Kaarina

ISSN 1238 - 108X

Puheenjohtaja:
Maarit Lineri,
p. 0400 9064 591
maarit.lineri@dnainternet.net

Sihteerit:
Erkki Rantala
p. 0400 899 808

Rahastonhoitaja: Terttu Kraemer,
p. 040 716 4808

Päätoimittajalta

Maarit Lineri

Kulttuuri ei ole vain menoerä

Kuten huomaat, on Myötätuulta Merimaskussa -lehti saanut uuden ilmeen. Kahdenkymmenen vuoden aikana lehti on vain kerran ensi painosten jälkeen hieman muuttunut. Lisänä on kyllä tulleet värit, mutta muuten on ilme ollut lähes sama. Nyt oli aika päivittää lehti näyttämään aikansa tuotteelta. Sisältö pyritään silti edelleen pitämään samana; hieman historiaa ja ripaus ajan-kohtaista. Siinä viime vuosien hyvin toiminut resepti.

Koko vuoden olemme saaneet seurata mediasta, miten talous takkuaa koko maailmassa. Mistään ei tunnu löytyvän sitä viisastenkiveä, mikä saisi pyörät taas pyörimään ja talouden kohentumaan. Kuntatalous on siinä samassa myllerryksessä joutunut suuriin vaikeuksiin. Kaikkialta etsitään säästöjä ja kiristetään vyötä. Kuten niin usein ennenkin, ensimmäiseksi löydetään säästökohteita vanhuksista ja lapsista. Kuten eräs tunnettu nykyinenkin kansanedustaja aikoinaan sanoi: "On vaikeampaa kerätä sadalta vuorineuvokselta jokaiselta miljoona, kuin miljoonalta kansalaiselta jokaiselta satanen." Niinhän se totuus menee.

Toisena kohteena yleensä löydetään kulttuuri. Vaikka vuosia on yritetty selittää, kuinka kulttuuri on se voimavara, mikä tulevaisuudessa vaikuttaa esimerkiksi ihmisten asuinpaikan valintaan, sitä ei vain uskota. Nyt jo haastatteluissa saa lukea, miten ihmiset arvottavat valintansa toisin kuin vielä parikymmentä vuotta sitten. Kotipaikkaa ei enää valita vain halvimman veroprosentin mukaan. Muut arvot

painavat enemmän. Kulttuuritarjonta, ympäristö ja palvelujen toimivuus painavat enemmän. Järjestys määräytyy kunkin omien tarpeiden mukaan.

Luin Naantalin uutta palvelustrategiaa ja havaitsin, miten vähän siinäkin asetetaan painoa kulttuurille ja etenkin sen tuottajille. Kulttuurihan on kaikkea sitä, mitä elämämpiirimme kuuluu. On se sitten joukkueurheilua, luontoharrastusta, paikallishistorian tutkimista tai vaikka geokätkeilyä tai parkouria. Kaikki ne ovat harrastajilleen tärkeitä kulttuurimuotoja. Vain muutamassa kohdassa strategiapaperissa mainitaan palvelun tuottajana jokin yhdistys tai seura, vaikka Naantalissa on lukuisia kulttuuripalveluja tuottavia tahoja. Onko niin, että niiden palveluja ei ole osattu hyödyntää kaupungissa tarpeeksi vai eikö strategian laatijat ole osanneet niitä sijoittaa oikeaan sarakkeeseen. Merimasku-Seura sentään mainitaan paperissa, mikä kiitoksella mainittakoon.

Valitettavasti tämä suhtautuminen tuntuu vaivaavan kaupungeissa yleisestikin päättäjiä ja virkamiehiä. Suunnitelmat laaditaan virkamiesten pöydillä lähes valmiiksi ja sitten annetaan kansalaisille muodon vuoksi mahdollisuus sanoa asioihin mielipiteensä... mikä yleensä sitten merkitään päätöksiin vain tiedoksi. On vaarallista, jos suunnitelmia vain pudotellaan norsunluutornista kansalaisten toteutettaviksi. Enemminkin pitäisi kuunnella niitä tornin juurella kehitettyjä ideoita. Siellä parhaiten tiedetään, mitä tornin juurella tapahtuu.

Jumalan armon haltuun!

teksti ja kuva: Maarit Lineri

Kirkkoherra Matti Huovinen kävelee hautausmaan käytävää minua kohti. Käytävälle on kasattu keko syksyisiä lehtiä. Niiden läpi kulkiessaan kirkkoherralle iskee entinen poikaviikari päälle, hän potkiskelee varovasti lehtiä edellään.
"Näin sitä tehtiin aina lapsena, hän naureskelee, "ja näin sitä varmaan lapset tekevät kaikkialla."

Kirkkoherra **Huovinen**, Matti-pappi, kuten suurin osa hänet tuntevista häntä tuttavallisesti nimittää, on jäämässä eläkkeelle pitkäaikaisesta 40 vuotta kestäneestä virastaan Merimaskussa. Tästä syystä olemme sopineet tapaamisesta Merimaskun kirkon läpikäytävälle haastattelua varten.

Kun jatkamme matkaa kohti kirkkoa, hän kertoo kuinka muistaa ensimmäisen kerran kävelleensä joskus 1950-luvulla pienenä poikana tätä samaista käytävää käsi isänsä kädessä.

"Silloin tuossa aidan takana vielä laidunsivat suntuo **Frans Tammelinin** lehmät."

"Koko yhteiskunta on ollut täällä aivan valtavassa murroksessa. Silloin, kun minä tänne tulin, tämä oli pienviljelijä- ja kalastajayhteisö, oli myöskin muutama suurempi maatila. Aika monissa paikoissa oli karjanhoitoa. Oli muutama lehmä, sikoja ja kanoja, pienesäkin torpassa kasvatettiin joulupossua pitkin vuotta. Oli sellaisia kalastajakin, jotka itse kävivät myymässä pyytämäänsä kaloja Turun torilla. On ollut suuri kivun aihe minulle huomata, miten nämä elinkeinot, työtehtävät ja ammatit ovat kovasti muuttuneet."

Matti muistelee kuinka silloin 1956 Merimaskun kirkolle kulki vielä oikein mutkainen ja pölyinen hiekkatie.

"Liikennöitsijä **Eino Jalon** pitkänokkaisen Sisulinja-auton perässä nousi kesällä paksu pölypilvi, kun hän tuli Horjan ahteelta alas. Myös lumen auraus talvella oli silloin puutteellista. Muistan kuinka liikennöitsijä pyysi tuossa Osuuskaupan nurkalla matkustajia auttamaan lumen lapioimisessa, että päästäisiin kääntymään."

On pieni tihkusade, joten siirrymme kirkkoon sisälle. Merimaskun kirkko on Matille paitsi rakas Herran huone, myös rakennuksena hänelle hyvin tärkeä. "Aina ei ymmärretä sitä, miten herkkä ja arka tämä kohde on. Merimaskun kirkko ja sen kellotapuli ovat erittäin Varsinais-Suomen arvokkaimpia puurakennuksia. Ne ovat kansallisuusomaisuutta", sanoo Matti vakavana.

Sisällä pysähdymme kirkkokäytävälle. Palaamme Matin lapsuudenmuistoihin. Hän kertoo olevansa orpopoika Helsingistä, syntynyt 10.2.1946.

"Varhaiset lapsuusmuistot ovat Helsingin puistikot ja suihkulähteet, Kampin torin laita, Kalevankadun ja Mannerheimintien ja Fredrikinkadun kulmat. Kouluni olen käynyt Helsingissä, Helsingin Saksalaista koulua ja sitten Helsingin Normaalityöskoulussa kävin oppikoulun", kertoo Matti.

Muistutan Mattia lukemastani kolttosesta, minkä isovelji piispa **Eero Huovinen** on kertonut eräässä haastattelussa. Matti muistaa saman tapahtuman.

"Olimme silloin 5-6 -vuotiaita. Olimme ottaneet varjostimen pois pöytälamppusta ja meillä oli lamppu sängyssä peiton alla. Unohdimme sen leikin ja lähdimme pois, mutta lamppu jäi palamaan. Sitten se lamppu sytytti sen peitteen palamaan, siitä tuli oikein liekkejä. Kyllä me saatiin siitä sapiskaa ja minäkin sain siitä selkäsaunan, vaikka olin ymmärtämättömyyttäni, en pahuuttani sitä tehnyt", vakuuttaa Matti. Eero Huovisen kertoman mukaan Matti kärsi siitä huonompaa omaatuntoa kuin hän.

Muistot Merimaskusta liittyvät kesiin. Äiti oli kuollut nuorena, ja isä löysi sitten myöhemmin tiensä tänne Merimaskuun, ja niin hän on isänsä kanssa tänne tullut. Varhaisimmat muistot Matilla Merimaskusta ovat vuodelta 1956.

"Olimme Iskolassa, minne isäni ja hänen toinen puolisonsa olivat rakentaneet pienen lautamökin, kesämökin sinne Vähäniemen rantaan. Me keräsimme täällä kasveja, luokittelimme ja prässäsimme niitä. Oppikoulun luonnonhistorian kurssiin kuului kerätä kasveja, ja minä olinkin innostunut siitä. Sain jonkun hyvän numeronkin, kun Lounais-Suomessa on sellaisia kasveja, joita pääkaupunkiseudulla ei niin paljon tunnettu. Opettaja oikein ihmetteli, että mistä nämä kasvit ovat." Matti selitti opettajalle, että ne ovat Merimaskusta. Toinen muisto Matille nousee mieleen uimakouluista.

"Se kokoontui välillä Moision paattihuoneen rannassa Iskolan sillan tienoolla, Sannaisten lahdella, sitten Patalahdella ja tässä kirkonsalmella kauppias Hilmer Salosen rannassa. Kirkonkylässä oli uimakoulun promootio heinäkuussa 1960, ja minäkin sain pajunlehtiseppeleen koulunjohtaja **Yrjö Västilän** kädessä. Itse se oli pitänyt tehdä. En oikein muista, oliko se uimamaisterin vai -kandidaatin tai joku semmoinen", naurahtaa Matti. "Hiukan siinä piti osata räpiköidä ja pysyä pinnallakin ja vähän osata auttaakin veden varaan joutunutta", Matti muistelee.

Matti kertoo kuinka tärkeä oli kaupunkilaispojille, kun he pääsivät Moision pellolle töihin. Kesätöissä he olivat kurkkuja noukkimassa ja myös heinäpellolla. Aina ei ollut pelkkää auringonpaistetta, saattoi olla sateisiakin päiviä, ja silloin kurkkuja poimittiin sadetakki niskassa ja kumikäsineet kädessä kurkkupellolla kontaten. Hauskimmat muistot ovat heinänteosta, jolloin he olivat Iskolan Syvälahden heinäladossa

”heiniä sullomassa ja polkemassa piukkaan”, kuten Matti kuvailee.

Kysyn Matilta hänen muistojaan ensimmäisistä ammattihaaveista ja hän kertoo, että aika varhain hänelle tulivat ajatukset ammatista.

”Minulla oli kauhean kivat opettajat. Kun minulla on semmoinen vamma... tai miten sen sanoisi, että kun kuolema vei minulta äidin ja työ vei minulta isän... Isä oli aina poissa, tai ainakin meistä siltä tuntui. Hän ei ehtinyt tai oikein osannut olla meidän poikain kanssa. Niin minä liimaannuin opettajiin ja etsin heistä isää ja äitiä. Tästä syystä minä ihan kauheasti tykkäsin koulusta, vaikka se nykynuoresta voi kuulostaa kummalliselta. Minulla oli oikein huolehtivaiset opettajat Saksalaisessa Koulussa. Minun varhaisimmat leikkiverini olivat maahanmuuttajien lapsia. Lähinnä puhuttiin saksaa, mikä oli opetuskieli, mutta siellä kuultiin myös ruotsinkieltä ja venäjänkieltä. Joululaulutkin minä olen ensin oppinut saksankielellä.”

”Isä sitten lähetti minut kuusitoistavuotiaana Saksan Liittotasavaltaan, jossa opiskelinkin sen kesän. Sieltä joku sellainen kipinä tai kärpäsenpurema sitten jäi, että minä halusin saksankielen opettajaksi, ja aloitinkin germanistiikan opiskelut ylioppilaaksi päästyäni. Se jäi sitten kuitenkin kesken, kun tämä papin kutsumus oli minulle voimakkaampi. Minulla on ollut vähän semmoinen vika, etten oikein itsekään tiennyt, mitä minä haluan. Se johtui siitä, että minä halusin oppia kaikkea muutakin, kuin mitä koulussa opetettiin ja kaikkea mikä minua huvitti. Pahinta oli, että minua huvitti melkein kaikki. En oikein itsekään tiennyt, mikä minun pitäisi olla. Olisiko se siten ollut isän esimerkki ja valtava kiinnostus Raamattua kohtaan ja Jeesuksen persoonaa kohtaan. Se innostus ja kiinnostus ei ole loppunut. Vaikka minä nyt eläkkeelle jäänkin, niin se johtuu siitä, etten oikein enää tässä iässä tahdo jaksaa kaikkia viran tehtäviä, mitä mielestäni pitäisi.”

Olen utelias tietämään, mikä Matin on johdattanut papiksi tänne Merimaskuun. Mahtoiko lapsuuden muistoilla olla siihen osaa? Matti kertoo, että tämä on hänen viides virkapaikkansa. Ensin hän nuorena papina oli Lounais-Suomen sorilasläänissä kenttärövästin apulaisena, sen jälkeen hän siirtyi Laitilaan, jonka jälkeen seurasi Rauman kaupunki- ja maaseurakunnan kappalaisen viransijaisuus. Meri-Porin nuoriso- ja rippikoulupastorina olon jälkeen hän tuli Merimaskuun kesäkuussa 1972.

”Luultavasti arkkipääpö **Martti Simojoki** ja hänen notaarinsa **Erkki Hilke** määräisivät minut tänne. Ensin minä ajattelin, että minä olen nyt täällä muutaman kuukauden väliaikaisena, mutta sitten se nyt on venynyt näin pitkäksi. Vakinaiseksi kirkkoherraksi minut nimitettiin heinäkuussa 1979.”

”Tämä minun virkanimikkeeni on mielestäni hiukan harhaanjohtava. Ei kirkkoherra ole mikään herra. Olen aina mieltänyt olevani jonkunlainen ihmisen palvelija, eikä ainoastaan joidenkin palvelujen tuottaja, vaan tässä tehtävässä pitäisi palvella monipuolisesti ihmisiä heidän iloissaan ja suruissaan. Näin minä olen ymmärtänyt tämän homman.”

Matti muistelee niitä muutoksia, joita hänen aikaan on Merimaskussa tapahtunut. Eritoten ihmiset ovat hänen aikanaan muuttuneet, sillä hänen tänne työhön tullessaan vanhimmat merimaskulaiset olivat syntyneet 1880-luvulla.

”Minä kiitollisena muistan sen ystävällisyyden ja heidän hienon saaristolaisen puheenpartensa. Se oli niin kuin runoa olisi kuunnellut, kun heidän ihan tavallista puhettaan kuunteli. Vanhimmat luottamushenkilöt ja työtoverit olivat 1800-luvulla syntyneitä. Muun muassa **Oskari Luotonen** oli meidän puheenjohtajana täällä vähän ennen minun tuloani. Porukka on nuorentunut koko ajan. Varsinkin näitä puheenjohtajia minä kiitollisuudella muistan.” Matti luettelee kuulusta muististaan puheenjohtajat **Risto Hiltusesta** ja **Aulis Färkkilästä Reijo Ihaliniin**.

Myös seurakunnan toiminta on näiden vuosien aikana aivan valtavasti muuttunut. Matti muistelee kaikkia niitä toimia, yrityksiä ja pyrkimyksiä, joissa hän on saanut luottamushenkilöiden ja vapaaehtoisten kanssa olla mukana. Siitä olisi hänen mukaansa niin pitkä lista, ettei hän tohdi niitä kaikkia ruveta luettelemaan. Isä häntä jo varoitti, että ”laiska töitänsä luettelee”.

Yksi niitä kirkkoherran näkymättömiä töitä on laatia sukuselvityksiä erilaisiin lakisäätöihin tarkoituksiin.

”Niin kummalliselta kuin se kuulostaakin, Merimaskun data on 1900-luvun alkupuolelta suurempi kuin silloisen Naantalien kaupunkiseurakunnan. Nythän tilanne on muuttunut”, selittää Matti. ”Minä olen noin 900 sukuselvitystä laatinut näiden vuosikymmenten aikana. Lähes kaikki on myös tallennettu ATK-laitteilla. Nämä vanhat kirkonkirjat ovat myös sitä näkymätöntä työtä, joista kaupunkipapit aika vähän tietävät. Ne ovat minulle rakkaita kirjoja. Eivät sen takia, että ne ovat kuivaa paperia, vaan ne kertovat niistä ihmisistä, joita olen tuntenut. Minä tunnen merimaskulaiset suvut paremmin kuin oman sukuni.”

Matti korostaa kuitenkin, että ihminen Jumalan edessä on sama samanlaisine unelmineen, toiveikkuuksineen ja alakuloisuuksineen. Matti sanoo, että seurakunta ei ole mikään kerho, joka olisi olemassa vain omia seurakuntalaisiaan varten; seurakunta on kaikkia ihmisiä varten.

Istahdamme välillä kirkon etupenkkiin jatkamaan juttelua. Muistelemme edelleen niitä työskentelypuit-

teita, jollaisiin nuori pappi Merimaskuun tullessaan joutui. Silloin vielä oli käytössä vanha, 1880-luvulla rakennettu rukoushuone, ja kirkon kanslia toimi pappilassa. Matti muistelee kuulleensa, että **Tuomisen Anna** ja muutama muukin nuori olivat olleet 1920-luvulla ”keräämässä sammalia Luonnonmaalla rukoushuoneen laajennusosan fylleiksi.”

”Rakennukseen ei tullut vesi, eikä mennyt, keittiössä oli pieni klapihella. Minun kävi sääliksi eritoten keittiöhenkilökuntaa, kun esimerkiksi suntion emäntä **Sirkka Salonen** kantoi ämpäreillä vettä rukoushuoneelle”, muistelee Matti. ”Huonetilat olivat hyvin vanhanaikaiset, eikä vessaa tietenkään ollut, vaan huussi oli tässä kellotapulimässä”.

Rukoushuoneella ei ollut nykyaikaisen seurakuntatoiminnan vaatimia huonetiloja. Keväällä 1983 valmistui uusi seurakuntakoti, jonka rakentamiseen oli kehottanut arkkipääpö **Mikko Juva**. Nykyistä seurakuntakotia Matti kehuu hyvin toimivaksi.

Istuessamme siinä ja katsellessamme kirkkosalia, Matti muistaa mainita siitä suuresta huolesta, mitä hän on aina kantanut tästä puukirkosta.

”Tätäkin puukirkkoa uhkaavat ensinnäkin se, jos tuli pääsee irti, ja toiseksi jos kosteus pääsee pehkaantuttamaan näitä puurakenteita. Mutta semmoista ei ole onneksi huomattu.” Varmuudeksi Matti koputtaa lujasti laulattiaa ja todistaa niiden olevan terveet ja lujat. ”Viime vuonna jouduttiin desinfiomaan tuo jalkapuu, jossa oli tupajumi, mutta onneksi muissa kirkon rakenteissa sellaista ei ole havaittu.”

Kirkon suojelemiseksi on asennettu palohälytyslaitteisto ja automaattinen palonsammutuslaitteisto. Sen lisäksi löytyy useita käsisammuttimia. Muutenkin avotulen tekoa on rajoitettu, eivätkä kirkossa saa sytyttää kynttilöitä muut kuin henkilökuntaan kuuluvat.

”Lisäksi seurakuntaneuvosto on tehnyt myrskyjen varalta aloitteen kaatumisestäisytyksellä olevien vaarallisten puiden poistamiseksi herkän puukirkon ja kellotapulim läheisyydestä.”

Teknisten uudistusten lisäksi on kirkon urut myös uusittu. Matti kertoo, että kun sotien jälkeen rakennettiin urkuja, ne olivat materiaaliltaan kovin heikkoja ja huonoja. Jo silloin vuonna 1956 tiedettiin, että ne urut eivät tule kauaa kestäämään. Viimeisinä vuosina uruissa jotkut äänikerrat jäivät itsestään soimaan ja jotkut eivät soineet lainkaan. Sitten kun vanhoja urkuja purettiin uusien tieltä, havaittiin, että soivien pillien läppiä oli korjailtu liimalla ja pahvinpaloilla.

”Niin kummalta kuin kuulostaakin, niin minua liittää tähän saaristoon myös se kärsimys, jota olen saanut nähdä. Seitsemän hukkunutta olen näiden vuosikymmenien aikana hautaan siunannut, ja heistäkin viisi oli rutinoituneita ammattikalastajia. Olen nähnyt pohjatonta surua ja suunnatonta kaipautta

ja saanut kärsiä näitten ihmisten rinnalla. Tämä on ollut sellainen, joka on yhdistänyt minua tänne. Joka aamu merimaskulaiset ovat minun mielessäni monin eri tavoin.”

”Toisaalta on monenlaista hyvää mieltä. Puolisoni **Antonina** on saanut mahdollisuuden viimeiset kaksi vuotta tehdä Merimaskun seurakunnassa lapsi- ja perhetyötä. Tästä me molemmat olemme merimaskulaisille kiitollisia.”

Vapaa-ajan vietosta tai harrastuksista puhuttaessa käy ilmi, ettei työn lisäksi Matille ole jäänyt aikaa harrastuksiin. Lintujen talviruokinnan ja niiden seurailun Merimaskun pappilan ikkunan takana hän kuitenkin mainitsee yhdeksi rakkaaksi harrastukseksi.

”Kielten opiskeluahan minä olen koko elämäni harrastanut”, innostuu Matti kertomaan, ”minulle siinä on kysymys siitä, että ymmärrätkö minä toista ihmistä, ja tulenko minä ymmärretyksi, ei se mitään sen kummallisempaa ole. Kieli on hyvin käytännöllinen yhteydenpitoväline.”

Työ on vienyt Matin ajan niin, että hän tuntee nyt hieman syällisyyttä siitä, ettei ole ehtinyt paljoa muistaa lapsiaan eikä lastenlapsiaan.

”Kaikki neljä lastani ovat Merimaskussa kasvaneet, ja ovat nyt perheellisiä. **Erkki** on musiikkitieteen tutkijana Jyväskylän Yliopistossa. **Antti** on taidemaalari, asuu Vehmaalla. **Harri** on Luther-säätiön pastorina Lahdessa. **Ilona** on baletin- ja tanssinopettajana Porissa. Olen varmaan maailman kaikkein huonoin isoisä ollut”, hän murehtii, ”mutta nyt lapsille ja lastenlapsille jää varmaan enemmän aikaa, ja omaa kuntoakin pitäisi vähän kohentaa”, Matti suunnittelee.

Vielä hän kertoo eläkesuunnitelmistaan, että professori **Lauri Koskenniemi** aikoinaan ehdotti hänelle, että hän kirjoittaisi Merimaskun seurakunnan historian. Jotain pientä hän lupaa yrittää kirjoittaa sen lisäksi, mitä jo on Merimaskusta kirjoitettu.

”Jotain pientä ystävällistä voin myös kirjoittaa merimaskulaisista suvuista”.

Lopuksi Matti sanoo, että työn tuloksia ei hengellisessä työssä voi esittää. Hän sanoo kauniisti, että vilja kypsyy vähitellen.

”Olen yrittänyt kylvää hyvää Jumalan sanan siementä, jos se itää niin minä en ole sitä enää näkemässä. Elonkorjuussa ovat sitten toiset ihmiset. Vaikeaa on ollut oma riittämättömyys. Haluan sydäimestä pyytää anteeksi monenlaista taitamattomuutta. Pyydän anteeksi, etten ole osannut, en ole ehtinyt enkä ole aina jaksanut palvella. Muistelen kaikkea mennyttä hiljaisella kiitollisuudella, iloisena ja rohkeana. Toivotan uusille vastuunkantajille uusia voimia. Särkänsalmen sillan länsipuolen asiat tulevat varmaan vastedeskin minua kiinnostamaan.” ☘

Kartta vuodelta 1694. Kollolan alue merkitty kuvaan tähdellä.

Kollola paljastaa salaisuutensa

teksti ja kuvat: Maarit Lineeri

Akateemisen painolastin puuttuessa ja siis samalla myös todistelun taakkaa vailla, on tuolloin historiallisissa asioissa helpompi antaa mielikuvituksensa lentää. Toki pysyen asiassa menemättä liiallisuuksiin.

Kollolasta löytnyt avopiisillä käytetty keittopata.

Tämä nousi mieleeni seuratessani Kollolan korjausta viime kesänä. Ulkoverhouksen purku paljasti mielenkiintoisia rakenteita. Rakennusta tutkiessani selvisi, että torppa on rakennettu vähintäänkin viidessä eri vaiheessa. Ne pistivät minut tutkailemaan vanhaa torppaa uusin silmin.

Heräsi useita kysymyksiä; miksi tuvan laipio on kolmilapainen ja eroaa täysin torpan muiden huoneiden laipiosta, miksi makuukamarin ja tuvan välisen seinän hirret muurin takaa on katkaisu ja jätetty irtonaisina paikoilleen, miksi tuvan ovi porstuaan on enemminkin ulko-oven kaltainen eikä väliovi, kuten muut ovet? Oli pakko lähteä tutkimaan suomalaisten asumusten historiaa tarkemmin.

Uteliaisuus herää

Mökin keittiön katto muistuttaa kovasti vanhojen savupirttien laipiota. Eli siis olisikohan Kollolan

rakennuksen ensimmäinen vaihe ollut savupirtti? Savupirttejä Etelä-Suomen syrjäseuduilta tavattiin vielä jopa 1930-luvulla, joten en pitänyt ajatusta mahdollisena.

Järvensuun kylän isojakokarttaan on v. 1801 merkitty pieni raivattu pellonala keskelle metsäistä kallioaluetta. Sen läheisyydessä on hyvinkin saattanut olla yhteismaalle jo 1700-luvun lopulla rakennettu metsätorppa. Tuskin niin kauaksi kyläkeskuksesta olisi vaivalla raivattu peltoa ilman läheisyydessä olevaa viljelijää. Ja olisiko veroparseleihin kuulumaton kaalimaa kiinnostanut kartantekijää?

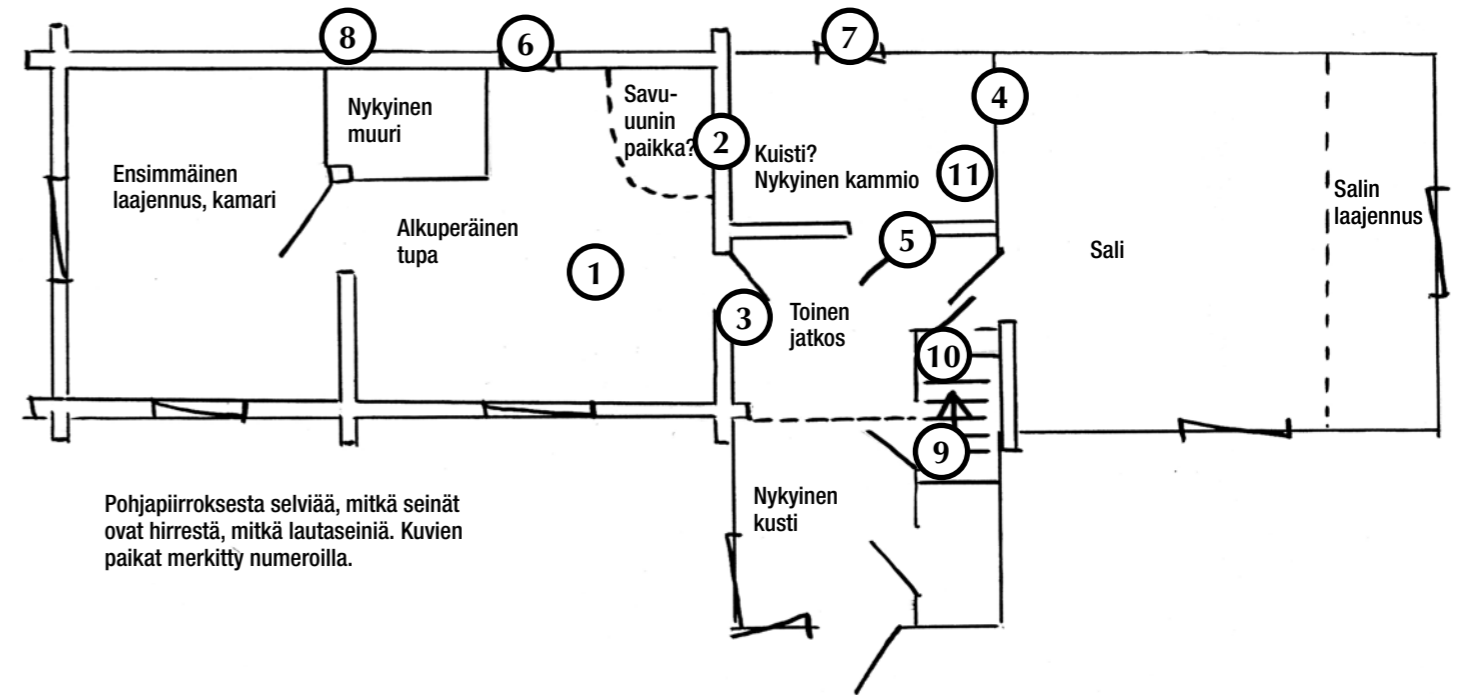
Ajoitus osui sopivasti aikaan, jolloin kuningaskunnassa oli meneillään suuria uudistuksia. Kruunu halusi edistää väestönkasvua valtakunnassa. 1730-luvulla uudisviljelyksille oli annettu verovapaus, 1740-luvulla torppien perustamisoikeutta laajennettiin ja 1750-luvulla aloitettiin isojako, mikä siirsi yhteismetsiä vähitellen talojen omistukseen. Siten monet talot varmistivat tulevan omistuksensa näihin alueisiin tukemalla metsätorppien rakentamista. Nämä torpat eivät kuuluneet virallisen torpparilaitoksen piiriin, joten niitä harvemmin merkittiin mihinkään luetteloihin tai karttoihin.

Osin niiden asukkaat usein merkittiin ”loisiksi” tai ”irtolaisiksi”, koska eivät olleet kirjattuna minään talon vuosipalvelukseen. Tuvat ovat tuntuneet

tilastojen kirjoittajista asumattomilta, koska asukkaat ovat ahkeroineet päivät pitkät muualla. Kollola on siis saattanut alunperin olla juuri tällainen huomaamaton, karttoihin kelpaamaton töllipahanen. Huolimatta siitä, että torppa olisikin ollut myöhemmin sotilas-torppa, on sen asukkaan tullut kuitenkin huolehtia myös elannostaan ja viljelyksestä. 1700-luvun lopussa rakennettu maantie Turusta Mynämäen ja Askaisten kautta Rymättylään ohi torpan, on saattanut muuttaa torppan tilannetta.

Keittiön laipio kuin savupirteissä

Tässä alkuvaiheessa torppa on vain yhden pienen hu-

Pohjapiirroksista selviää, mitkä seinät ovat hirrestä, mitkä lautaseiniä. Kuvien paikat merkitty numeroilla.

neen käsittävä savupirtti. Savu-uuni oli tavan mukaan nykyisen kuistilta keittiöön johtavan oven oikealla puolella. Siitä todisteena on nykyisen keittiön laipio, sillä savupirtin sisäkatto oli korkealla. Vain matala välitila erottaa sen vesikatosta. (kuva 1) Uunista nousevat kipinät ehtivät näin suurimmaksi osaksi sammua, ennen kuin ne sytyttivät katon tuleen. Aina ei kuitenkaan näin käynyt. Tästä löytyy merkkejä vintiltä entisestä pirtin ulkoseinän hirrestä. Liekö juuri tällä kohtaa ollut savun ulos johdattanut räppänä tai lakeinen, missä tavanomaisesti suurempi kipinä on sytyttänyt seinän tuleen? (Kuva 2) Uunin vieressä on tuolle ajalle tyypillinen pieni kuusi-siruutuinen ikkuna. Nykyinen keittiöön johtava ovi on alunperin ollut torpan ulko-ovi, tässä vaiheessa torppassa ei ole minkäänlaista kuistia. (Kuva 3) Ehkä tuulensuojana silloin käytetty rimoista kyhätty ns. pisteporstua.

Torppa mainitaan nimeltä asiakirjoissa vasta vuonna 1821. Sen asukkaiksi mainitaan **Jakob Gevaldieger** ja vaimonsa **Maria Henrikintytär**. Ruotulaitos oli pantu jäihin 1809 mutta entisille upseereille taatti-

Nykyisen keittiön laipio on ainoa kolmilapainen torpassa.

Vintillä näkyy tuvan seinähirren palojälki.

in heidän virkatalonsa. Gevaldiegerin on nimensä perusteella oletettu olleen jonkinlainen eläkkeelle joutunut sotilasvirkamies ja siten oikeutettu asumaan sotilasvirkatalossa. Sotilaiden eläkkeet eivät kuitenkaan yleisesti riittäneet elantoon, vaan heidän oli sen lisäksi viljeltävä maata tai käytävä muualla töissä. Gevaldieger oli tuohon aikaan kuitenkin jo 49-vuotias, joten uskottavampaa on, että hän otti torppaan asumaan

Tupaan johtava ovi on epätavallisen jyrkellä välivoeksi.

3

Seinärakenteesta näkyy vasemmalla entisen ulkoseinän punamullattua vaakalaudoitusta.

4

vuokralaisen. Vuonna 1828 torpassa Gevaldiegereiden lisäksi asui myös **Lisa Johanintytär Amper** kahden alaikäisen poikansa kanssa. Tässä vaiheessa pieni torppa on varmaan ollut todella ahdas. Lisa avioituu 1829 **Matti Aabrahaminpojan** kanssa. Torpassa on nyt jo 6 asukasta ja määrä lisääntyy Lisan synnyttettyä tyttärensä **Gustaavan** 1830. Eli asukkaita on jo 7. Kollola merkitään 1835 virallisesti torpaksi ja Järvensuun Isotaloon kuuluvaksi.

Pirtti käy ahtaaksi

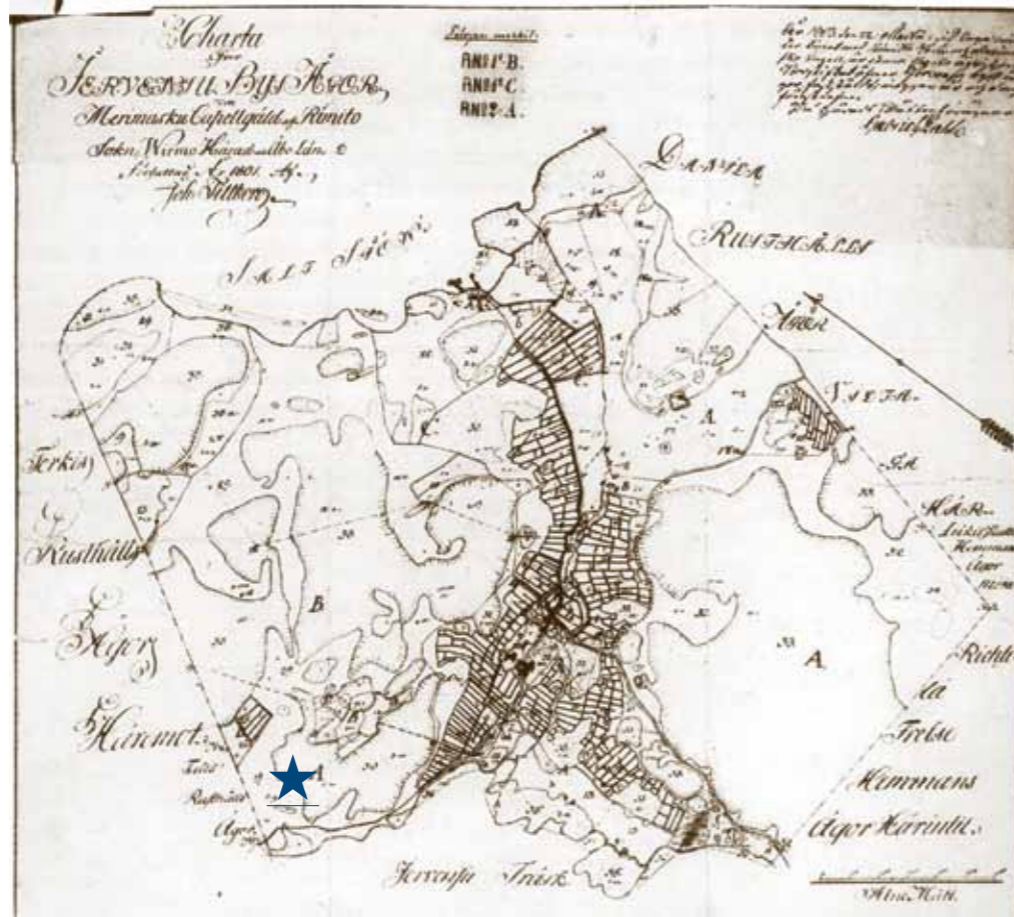
Usein muutokset rakennuksissa tapahtuvat jonkin elinoloissa tapahtuneen yhteydessä, niin varmaan tässäkin. Todennäköisesti tällöin Matti Aabrahaminpoika päättää rakentaa vanhenevalle pariskunnalle oman kamarin tuvan perälle helpottaakseen oman perheensä asumista. Tuolloinkaan vielä ei rakennettu savupiipullista uunia, mikä selviää jäljempänä.

Gevaldigerit kuolevat peräjälkeen vuosina 1846 ja 1847. Matin ja Lisan elämä jatkuu torpassa tavanomaiseen tapaan. He viljelevät torpan maita ja käyvät ehkä taloissa päiväläisinä. Todennäköisesti Lisan pojat tässä vaiheessa ovat jo pestautuneet palkollissäännön mukaan johonkin taloon rengeiksi ja jopa muuttaneet pois torpasta palkollispaikkaansa.

Gustaava avioituu 1850-luvulla **Peter Heikinpojan** kanssa. Peter on itsellinen eli hän elättää perheensä muulla kuin maatöillä, hän on suutari. Jälleen tapahtuu torpassa suuri muutos, kun sinne muuttaa nuori, tarmokas käsityöläinen.

Peter rakentaa pienen huoneen nykyisen eteisen paikalle ja kuistin, joka nykyään on maitohuoneena. Huoneita ei tuolloin rakennettu piirustusten mukaan vaan siten, mitä materiaalia oli saatavana. Siten rakennukseen jää nyt sisennys, johon tehdään katoksellinen kuisti. Kuistin seinä on vaakalaudoitettu ja punamullalla maalattu. (Kuva 4) Huoneen rakennelmista löytyy todisteita eteisen lattiasta, sekä katosta, missä näkyvät vielä entiset hirsiseinien paikat. Maitohuoneen nykyisen

Kartta vuodelta 1801. Kollolan ohi kulkee jo maantie. Pieni peltoalue on merkitty karttaan. Kollolan alue merkitty kuvaan tähdellä.

Oven suu oli luontainen paikka uunille savupirteissä. Tällä paikalla on nykyään keittiön astiakaappi

5

Maitohuoneen hirsiseinää. Seinä on sammalilla tilkitty.

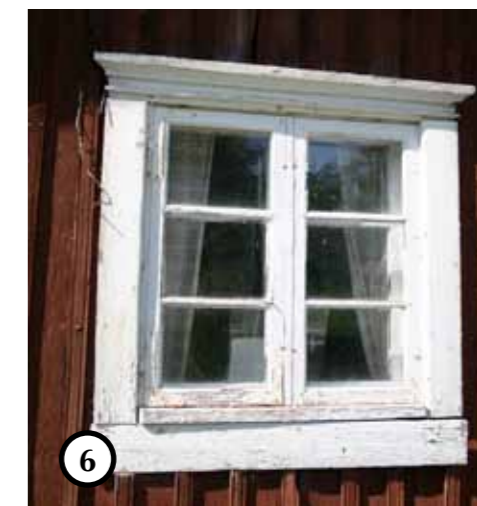
eteisen puoleinen seinä on hirrestä ja seinähirret on tilkitty aivan kuin ulkoseinä (Kuva 5). Katossa näkyvät vielä kuistin katon kannatinpuut. Sisäänkäynti muuttui siis torpan päädyistä nyt sisäpihalle. Liekö suutari rakentanut itselleen sisäänkäyntiin pienen työhuoneen. Nykyinen maitohuoneen ikkuna saattaa olla peräisin alkuperäisestä suutarinverstaasta. Ainakin se on samalta ajalta ja saman kokoinen kuin tuvan pihanpuoleinen ikkuna. (Kuvat 6, 7)

Muutoksen tuulia

Samalla hävitetään savu-uuni ja rakennetaan uusi liesi vastapäiselle seinustalle. Kamarin lämmitys hoidetaan katkaisemalla tuvan ja kamarin väliseinän hirret ja muuraamalla leivinuuni ulottumaan kamarin puolelle lämpöä antamaan. Tästä todisteena huomattiin kesällä väliseinän hirsien olevan irti salvoksestaan. (Kuva 8) Mikäli seinä olisi rakennettu yhdessä muurin kanssa, se olisi toteutettu toisin.

Vuosien 1856 ja 1869 välisenä aikana perheeseen syntyy 6 lasta. Tragedia alkaa Kollolassa kun Gustaava 1879 kuolee. Peter menee uudelleen naimisiin varsin pian **Wilhelmiina Grönroosin** kanssa. Koko vuosi 1880 on yhtä tragediaa. Ensimmäisessä tammikuussa kuolee poika **Johan Evert** spitaaliin, syksyllä menehtyy onnettomuudessa Wilhelmiina ja samassa onnettomuudessa hukkuu poika **Frans Wilhelm**. Näiden tapausten murtaamana kuolee vuoden lopussa myös Peter itse. Torppaan jäävät Peterin lapset **Oskar August** ja **Aleksandra Gustaava**, jotka molemmat sairastavat spitaalia.

Vuodesta 1841 oli Seili ollut virallisesti pitkäaikaisten mielisairaiden turvalaitos ja yleisiä siviilisairaaloita koskevassa asetuksessa vuodelta 1875 kiellettiin ottamasta parantumattomia lepraa sairastavia valtion sairaaloihin. Näin nämä nuoret jäivät kunnan vaivashoidon armoille. Markku Lehto kirjassa "Järvensuun Kollola" ei omassa osuudessaan mainitse, mitä tässä vaiheessa on tapahtunut Lisa Johanintytärtärelle ja Matti Aabrahaminpojalle. Jäävätkö he edelleen asumaan Kollolaan ja hoitamaan nuoria? Sen ajan tavan mukaan saattoi kunta maksaa heille korvausta hoidosta.

6

Maitohuoneen (ylh.) ja keittiön ikkunat ovat samanlaiset. Ne ovat ainoat vanhempaa ikkunaruutumallia koko torpassa. Malli viittaa jopa 1700-luvun lopulle.

7

Hirsien päät oli jätetty paikoilleen, kun sisällä oli muurin tieltä seinä katkaistu. Irrallaan olevat hirret eivät enää tukeneet kehikkoa.

8

Maalattu lautaseinä on jäänyt vintin rappujen ja rappujen alla olevan komeron taakse. Kuvassa 9 on oikealla hirsi, johon alkuperäinen eteishuoneen seinä päättyi.

9

10

Torppa vaihtaa omistajaa

Jo joulukuussa järjestetään huutokauppa, missä Rihtelän isäntä **Karl Lehtinen** ostaa muiden muassa ”asuinrivin”, eli torpan asuinrakennuksen. Miksi Rihtelän isäntä ostaa hirsirakennuksen, mutta ei siirrä sitä minnekään, vaikka se on toisen talon nimissä. Rakennuksethan olivat tuolloin irtaimistoa, minkä saattoi omistaja pois muuttaessaan viedä mennessään. Säälikö Lehtinen torpan asukkaita vai onko hänellä tiedossa jotain muuta käyttöä rakennukselle myöhemmin? Asukkaat torpasta kuitenkin vähenevät sillä Oskar kuolee 1881 ja seuraavana vuonna Aleksandra ”Entisen järvensuun Kollolan tytär Aleksandra Petterintytär kuoli spitalli tautiin mainituissa torpassa omassa kamarissaan tiistai ehtona kello 9 jp.p. eli Huhtikuun 25 p:nä 1882 19 vuoden 6 kuukauden iässä. Herra otti hänen tykönsä”, kuten Karl Lehtinen on kirjannut päiväkirjaansa. Markku Lehto kirjoittaa: ”Koko 1880-luvun torpan asukkaina oli vaihtuva väki.” Ehkäpä torppa oli tarpeen Rihtelän tilan työvoiman asuttamiseksi. Vakituista perhettä siinä ei kuitenkaan kymmenen vuoden aikana liene ollut.

Jossain vaiheessa joku asukkaista tai jopa Peter Heikinpoika on laudoittanut silloisen eteishuoneen ja maalannut sen vihreällä maalilla. Onko mahdollisesti myös tuvan seinä laudoitettu, siitä ei nykyisellään ole tietoa. Tämä maalilöytö osoittautuu myöhemmin mielenkiintoiseksi.

Kollolan viimeinen torppari

Vuonna 1892 Kollolan torpan osti Taattisten vouti, itsellinen **Vilhelm Virtanen** vaimonsa **Johannan** kanssa. Vilhelm on 34-vuotias ja päättänyt kohentaa pienestä torpasta kasvavalle perheelleen kunnollisen asunnon.

Tässä vaiheessa torpassa ei vielä ole kuin kaksi huonetta ja melko pimeä eteishuone. Nyt alkaa Kollolan torpassa tapahtua. Vilhelm Virtanen päättää rakentaa salin vanhojen perinteiden mukaan tuvan vastapäätä eteishuoneen toiselle puolelle. Saliin muurataan pönttöuuni. Samalla torppaa korotetaan ja rakennetaan vinttikerros. Tämä muutos selvisi tutkittaessa vinttiin meneviä rappusia. Rappusten taakse jäävä sivuseinä on maalattu vihreäksi ja samaa maalattua lautaseiniä löytyy pienestä komerosta rappusten alta. Eli seinä on ollut olemassa ennen komeroita ja vintin rappusia. (Kuvat 9 ja 10)

Pihan puolella oleva kuisti laudoitetaan umpeen ja siitä tehdään pieni kamari, mistä myöhemmin tulee ns. maituhuone eli kammio. Tähän kuistin olemassaoloon viittaa se, että maituhuoneen kohdalta lähtevä alin hirsi on yhtenäinen salin alle asti. Seinätapetteina ovat sanomalehdet kertovat ajankohdan. (Kuva 11) Niistä löytyvää tarinaa ei samoilla palstajaoilla löydy Digitaalisesta Sanomalehtiarkistosta, joten tarkkaa

päivämäärää ei löydy. Sitä vastoin selviää, että sama tarina on useissa suomalaisissa sanomalehdissä kiertänyt vuosina 1892 ja 1893. Ajoitus sopii siis juuri Virtasten muuttoajankoisiin. Vinttiä tutkittaessa huomaa selvästi vintin lattiassa jokaisen uuden rakennusvaiheen merkit, mutta kattorakennelma on yhtenäinen aina viimeiseen salin laajennukseen asti. Sisäänkäynti torppaan muuttuu nyt tien puolelle.

Lisää laajennuksia

Myöhemmin hirsiseinä katkaistaan ja eteishuone jatketaan nykyiseksi kuistiksi. Kuistin katon rakenne käy ilmi vintiltä ja se on niistä päätellen rakennettu vintin valmistumisen jälkeen. Kuistille ja eteiseen rakennetaan kiinteät komerot. Nämä viimeiset korjaukset torpassa eivät ole kovin ammattitaitoisen näköistä työtä sillä rakennelmissa on käytetty hyvinkin kirjavaa materiaalia ja työn on jälki vaihtelevaa. Hirsirakennelmia ei ole, vaan laajennukset ovat lautarakenteisia.

Missä vaiheessa ja, mistä syystä salia on kerran vielä jatkettu, sitä on vaikea sanoa. Mitään sellaista muutosta elämässä ei tunnu tapahtuneen, mikä antaisi aiheutta salin suurentamiseen. Ehkä elintason nousu on pistänyt näyttämään sen ulkopuolisillekin. Kuitenkin selvästi näkyy, että salia on noin metrin verran jatkettu, sillä heikkolaatuisen työn tähden salin seinät ovat liikahtaneet ja repeämä näkyy tapetissa. Myös vintillä huomaa jatkoksen. Aluskatelaudoitus on tehty vanhoista punamullalla maalatuista vuorilaudoista. Tässä vaiheessa pärekaton päälle ladotaan tiilikate.

Entä tulevaisuus?

Tähän päättyikin Kollolan rakennuksen laajennukset. Viimeisin muutos on tapahtunut kesällä 2013, kun ulkokuora on uusittu ja ikkunoita restauroitu. Tämä ei kuitenkaan vielä riitä säilyttämään Kollolaa. Sen kattorakennelmat eivät tule kauaa kestäväseen nykyisen tiilikatteen painoa. Jo nyt katon harja on auennut ja siitä pääsee vesi sisään. Katto olisi ehdottomasti saatava vaihdettua peltikatoksi, jotta voisimme jättää tuleville polville muistoksi pienen palan merimaskulaista historiaa. ☘

Lähteet:

Punainen tupa ja perunamaa, Järvensuun Kollola julk. Merimasku-Seura, 2008
 Alfred Kolehmäinen, Veijo A. Laine, Suomalainen talonpoikaistalo, Otava, Keuruu 1979
 Samuli Paulaharju, Karjalainen talo, Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1983
 Suomalaisen arjen historia 2 ja 3, WSOY 2007
 Sanomalehtien Digitaalinen arkisto

11

Maituhuoneen seinän ensimmäiset tapetit kertovat huoneen synnyn ajankohdasta

Kalliolasta Kollolaksi?

Kollolan nimen alkuperästäkin on muutamia arvailuja. On arvioitu sen juontuvan alueella poltetusta hiilestä tai kaalimaasta. Kun kuitenkin miettii suomalaisten torppien ja pientalojen nimiä, niin ne usein ovat saaneet nimensä ympäröivän maaston, vesistön tai maamuodostelman mukaan; Koskela, Niemelä, Jokela. Vuoden 1694 kartassa nykyisen Kollolan alueella näkyy pelkkää kalliota ja vuoden 1801 kartassa on selvästi suuri paljas kallioalue ja sen kyljessä maastosta pistää esiin kallion nyppylä, millä tällä hetkelläkin seisoo Kollolan entinen navetta. Voisiko siis Kollolan alkuperäinen nimi ollakin Kalliola, mitä ei ruotsinkielinen pappi ole osannut saattaa oikein kirjalliseen muotoon. Kun vielä mökissä on asustellut vaihtelevaa työväkeä, on nimi jäänyt elämään eräänlaisena aikansa sutkauksena.

Muntteri kuvattuna etelästä vuonna 1939.

Tärkkisten Muntterin torppa

Teksti: Visa Auvinen
Kuvat: Visa Auvinen,
ellei ole toisin mainittu

Kuva Merimasku Sauna

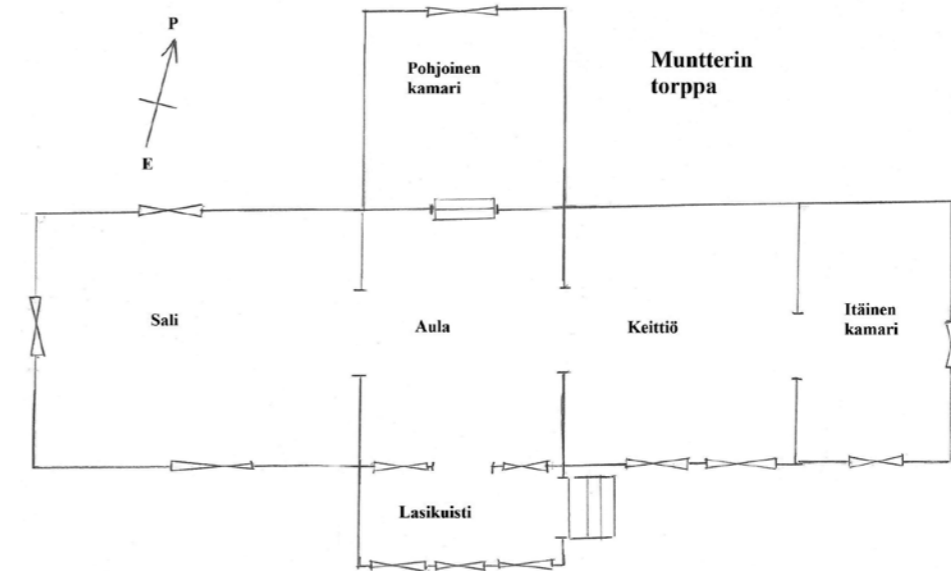
Perheemme suunnitteli 1990-luvun lopulla omakotitalon rakentamista. Päädyimme Merimaskun Tärkkisissä myytävänä olevaan tonttiin, jonka virallinen nimi oli Muntteri I. Tärkkisten isännän **Rauno Vismasen** kanssa tehtyyn sopimukseen kuului tontilla olevan hirsirakennuksen purkaminen. Talon pihapiiriin kuului etelärinteessä ollut puuvaja, mutta se oli uudessa tonttijaossa jäänyt Muntteri II -tontin puolelle ja sen purki tontin uusi asukas **Vesa Lehtonen**.

Merimaskussa kiersi tuolloin huhu, että Muntteri olisi suojeltu kohde, sillä se olisi ollut aikoinaan

Tärkkisten ratsutilan sotilaan torppa. Lisäksi yli 50 vuotta vanhan talon purkamiseen periaatteessa tarvittiin viranomaisen lupa. Virallista suojelupäätöstä tai purkukieltoa sillä ei kuitenkaan ollut.

Tärkkisten ratsutilaan kuulunut Muntteri on ollut entinen sotilastorppa. Jo 1750-luvulla Tärkkisiin on kuulunut rakuunatorppa. Siellä on asunut mm. **Michael Munter** -niminen ruotusotilas, joka oli syntynyt v. 1750. Vuoden 1997 rakennuksessa Munterit eivät ilmeisesti kuitenkaan asuneet, kuten seuraavassa selvityksessä käy ilmi. Muntteri mainitaan myös 1820-luvun rippikirjoissa – vielä 1820-luvun lopulla torppa oli

Muntteri pohjoisesta vuonna 1997. Katon päreet ja tervapahvi ovat jo suurelta osin kadonneet.

Muntterin huonejako (ei oikeassa mittakaavassa).

vanhan ruotusotilaan hallussa. 1830-luvulla torppaan muutti Tärkkisten vanhaemäntä.

Kun Tärkkisten tilasta tehtiin kauppakirja vuonna 1889, sen viidentenä ehtona oli, että

”5. että **Kraatari Fredrik Lindströmille n.k. Munterin torpasta Heinäkuun 5. päivänä 1858 tehty kontrahti sille nykykuluneena Elokuun 31. päivänä kirjoitettune lisäyksineen on pysyvä voimassa Lindströmin elinajan.**”

Munterin torpan asukkaana on siis 5.7.1858 alkaen ollut mainittu räätäli – **Sanna Kupilan** mukaan – ”... vuosisadanvaihteessa oppipoikineen ...”.

Rakennuksen purkamisen alkoi vuoden 1997 lopulla. Kävin silloin tällöin paikalla kuvaamassa purkamisen vaiheita ja talon rakenteita.

Hirsitalon huoneet

Munterin hirsitalo oli vuonna 1997 hyvin heikossa kunnossa. Katto oli avoin ja keittiöosan seinä romahtanut. Kun taloa sitten purettiin kävi ilmi, että rakennuksen kaikki huoneet – kehikot – oli rakennettu eri aikoina.

Hirsikerroksen alin hirsi oli osittain hiekkaan hautautunut. Sen päällispinta oli mustunut. Se saattaisi viitata siihen, että ylimmät hirsiosat olisivat palaneet. Se saattaisi myös olla syy talon eri osien eri-ikäisyyteen.

Munterin eteläseinällä oli lasikuisti. Kuvassa vuodelta 1997 näkyy iso koivu seinän vieressä.

Nimikirjoitus salin seinällä.

Lasikuistin purkamisen jälkeen esille tullut rakennuksen ilmeisesti vanhin osa, jonka hirsien yhteensovittaminen näyttää aikoinaan olleen työlästä.

Salin seinähirret olivat kirveellä veistetyt.

Oli hyvin yleistä Suomessa vielä 1700-1800-luvuilla, että uutta taloa rakennettaessa käytettiin hyväksi vanhojen rakennusten osia. Esimerkiksi perinnön jakotilanteessa saatettiin tilan rakennukset antaa useammalle eri perijälle, jotka sitten purkivat saamansa perinnön ja pystyttivät talon uudestaan jonkin muualle.

Sisääntulotila eli aula näytti olevan rakennuksen vanhin säilynyt osa. Tilaan johtavan ulko-oven molemmin puolin oli ikkunat ja ikkunoiden yläpuolella hirsiosa, joka näytti siltä, että se olisi tehty paikan päällä. Pääoven edessä oli lasikuisti.

Sali oli rakennuksen tilavin osa. Sen idänpuoleinen ikkuna oli siirretty noin 20 senttiä ilmeisesti siksi, että se saataisiin keskelle salin seinää – alkuperäinen ikkunan kohta salin edellisessä sijoituspaikassa ei ollut sopiva.

Salin seinän hirret oli veistetty kirveellä – ei sahattu. Se viittaa siihen, että kehikko oli vanha. Seinässä oli nimikirjoitus, jonka tekijästä ei ole tietoa. Hän voisi olla hyvinkin tuon vanhan kehikon Muntertiin koonnut kirvesmies. Nimi saattaisi olla ”Johansson”.

Keittiön hirret oli tuotu jostain vanhasta rakennuksesta, sillä hirsissä oli selvästi vielä luettavissa hirsien

Keittiökehikon hirsien numerointi ja hirsiin hakattuja katjanauloja.

Uusin kehikko, Itäinen kamari, oli kiinnitetty keittiöosaan lattaraudoin. Kuvassa näkyy raudoista kaksi.

numerot. Keittiön takana ollut kamari oli rakennuksen uusin osa. Se oli kiinnitetty keittiöosaan rautalautoilla. Tämän kamarin ulkoseinässä oli vuosiluku, joka voisi olla 1868. Seinässä oli myös ilmeisesti teräseella piirrettyä kaksi viisisakaraista tähteä. Liekö ollut kehikon kokoajan nimimerkki. Tämän kamarin seiniin oli vuosien aikana liimattu ainakin 14 eri tapettikerrosta. Pohjimmaisiksi oli liimattu Sanomia Turusta -sanomalehtiä, joiden uutiset olivat toukokuulta 1880.

Rakennuksen pohjoisosaan oli lisätty pieni kamari, joka sekini oli tuotu jostain muualta. Seinän ylimmissä hirsissä oli tyhjiksi jääneitä hirren pään koloja, jota ei enää Munterissa tarvittu.

Joskus 1920-luvulla rakennusta on peruskorjattu, jolloin rakennuksen länsiosan alusta suojattiin sementtikivijalalla. Samalla oli ilmanvaihto talon alla estynyt, jonka seurauksena salin lattia lahosi. Talon purkamisen yhteydessä havaittiin, että salin kohdalla kulki kallion pintaa myötäilevä purontapainen.

Rakenteiden yksityiskohtia

Entisaikojen talonrakentajat olivat ammattitaitoista väkeä – se kävi ilmi Munterin torppaa purettaessa.

Uudisrakennuksemme pohjakuva on hyvin lähellä

Itäisen kamarin ensimmäinen tapetti liimattiin sanomalehden päälle. Kuolinilmoituksen Charlotta Karoliina Tenlén ”...nukkui Suruttoman tilalla Loimaan pitäjässä ...” 12.5.1880.

Itäisen kamarin seinällä oli luettavissa vuosiluku 1868.

Viisisakaraiset tähdet – kirvesmiehen puumerkitkö?

Tapetoinnin ajoittaa myös toukokuulle ajoitettu laivalista.

Sanomia Turusta 20.5.1880 kertoi myös Kuopion hiippakunnan henkilönimityksistä. Oheinen ilmeisen ajankohtainen uutinen kertoo muun muassa Ala-Tornion kirkkoherran kuolemasta 3.5.1880 ja valtakirjan antamisesta 11.4.1880 pidetyn vaalin perusteella Kuusamon kirkkoherralle Evijärven kirkkoherran virkaan.

Ikkunoiden alla ollut tuohi suojaasi tehokkaasti hirsii kosteudelta.

puretun Muntterin torpan pohjakuvaa. Kun etsimme uudisrakennuksemme sopivaa sijoitusta tontilla, lopputuloksena oli, että se tuli puolen metrin tarkkuudella samalle paikalle, miltä torppa purettiin.

Rakennuksen ikkunat oli sijoitettu paikoilleen niin, että raamien ja hirren väliin oli aseteltu koivun tuohia. Niiden teho oli ilmeinen, sillä kaikki ikkunoiden alustat olivat kuivia ja hyvässä kunnossa.

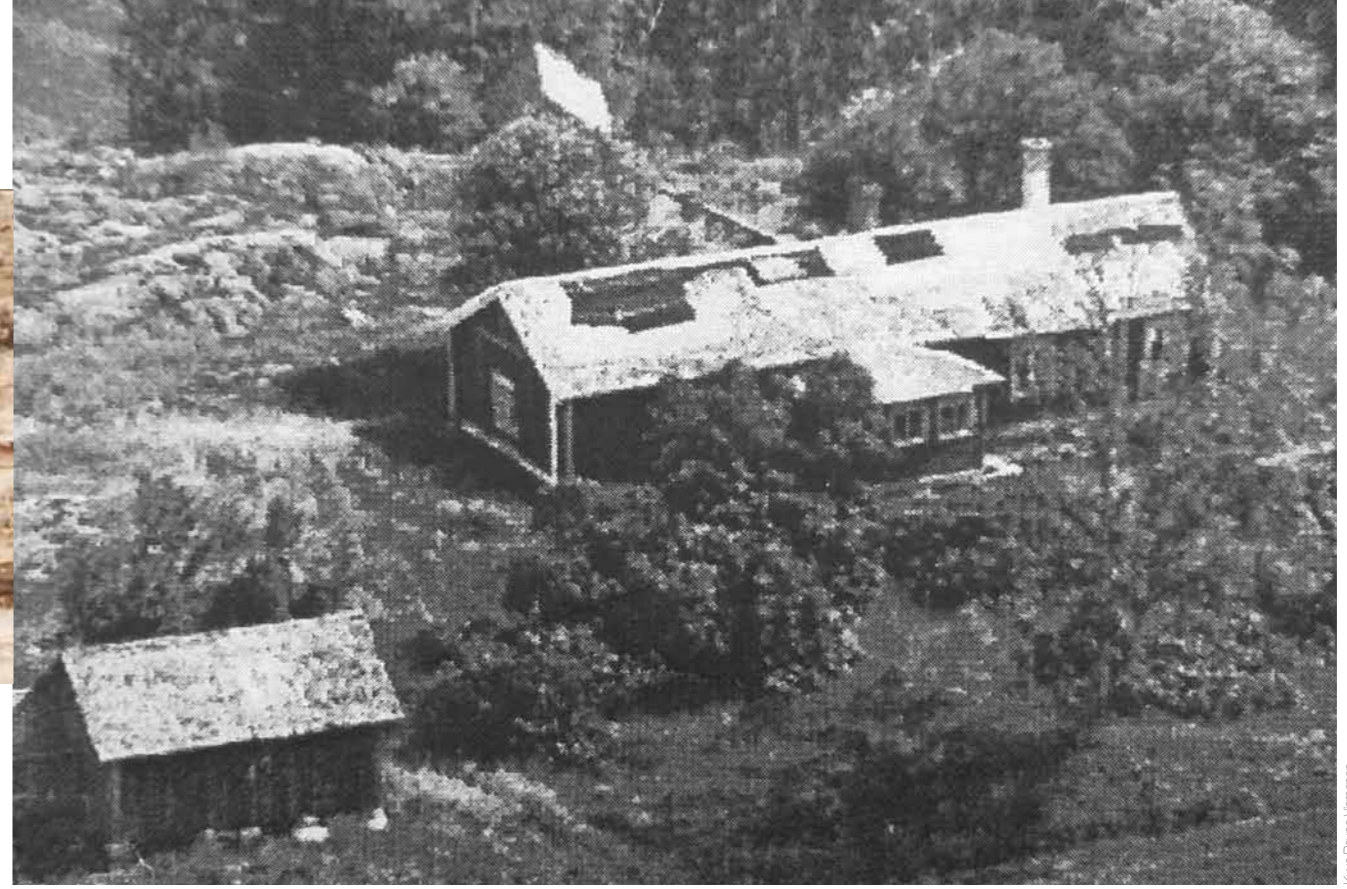
Kun hirsitalon seinät aikoinaan laudoitettiin, pyrittiin siihen, että laudoituksen ja hirsien väliin jäisi ilmatila. Tämä oli toteutettu eri tavoin eri-ikäisissä kehikoissa. Mielenkiintoisin ehkä oli, että hirteen oli hakattu katajanauloja (katso kuva sivulla 16), jotka useimmissa kohdissa pitivät laudat irti hirrestä. Eräissä kohdissa hirsiseinä oli vääntynyt eivätkä naulat estäneet puiden kosketusta toisiinsa. Tuloksena oli hirren lahoamisen alkua.

Salin ulkoseinien ilmaeristykseen oli käytetty näreitä, joista oli hakattu oksia pois vain niin paljon, että ne sopivat paikoilleen laudan ja hirren väliin.

Talon rappeutumisen siemen oli savupiipuissa. Huoneiden lisääntymisen myötä lisättiin rakennukseen myös lämmitysuneja katon läpi johtavine savupiippuineen. Näiden läpivientien vuotaminen johti lopulta hirsien lahoamiseen ja keittiön seinän romahtamiseen.

Talon purkaminen toteutettiin niin, että vuodenvaihteessa 1997/98 talo oli kokonaan purettu ja kaikki paikalla ollut puutavara poltettiin. Vain muutama vanha salin kirveellä veistetty hirsi säilytettiin, mutta nyt nekin ovat jo maatuoneet mullaksi. Säilyneitä ovat kuitenkin vielä kivijalan kivilohkareet ja kolme ikkunoiden koristuksena ollutta ulkoseinän kehystä. ☘

Muntterin kesävieraita "isäntineen" 1930-luvun alussa. Edessä on Tärkkisten tuleva isäntä Heikki Vismanen, sitten Halmeen lapsista Leena, Pekka ja Timo. Takana näkyy Muntterin torpan lasikuisti ja keittiön sekä itäisen kamarin seinää. Lasikuisti ja sen kivijalka näyttävät aivan uusilta.

Muntterin torppa ja sen puuvaja (vasemmalla) sotien jälkeen joskus 1970-luvulla.

Kuva Rauno Vismanen

Muntterin asukkaita

Kuten aiemmin mainitsin, torppassa asui 1700-luvulla Munterin ruotuväkisotilasperhe.

Uudemman ajan vakinaisia asukkaita oli kraatari **Lindströmin** perhe. Kun **Heikki Halmeen** suku myi Tärkkisten tilan **Vismasen** suvulle vuonna 1904, vanha-rouva Halmeelle rakennettiin Muntterin viereen Mäkilän talo. Äidin asuessa Mäkilässä Heikki Halme, josta tuli sitten Turun Toisen lyseon rehtori, asui kesä Muntterissa ainakin 1920-30-luvulla.

Sotien jälkeen ainakin Mäkilään ja ilmeisesti myös Muntteriin oli sijoitettu siirtolaisia Seiskarista. Heti sotien jälkeen kesäasukkaina olivat Muntterissa perheineen **Uno Harva** (1882- 1949), joka oli uskontotutkija ja Turun yliopiston professori. Heillä oli kolme lasta – poika Martti ja kaksi tyttärettä. **Martti Harva** (1920-2010) opiskeli diplomi-insinööriksi. Hän oli mm. ensin käyttöinsinööriä Turun Puhelinlaitoksella ja sitten Helsingin Puhelinyhdistyksen toimitusjohtajana. Hän sai vuorineuvoksen arvon.

Uno Harvan puoliso oli rehtori ja luonnonhistorian ja maantieteen opettaja ja lastenkirjailija **Elin Munsterhjelm**.

Samanaikaisesti Harvojen kanssa Muntterissa vietti kesä Suomalaisen Yhteiskoulun opettaja **Ellen Harkola**.

Leo ja Sirkka Paavola (Tuula Paavolan isän veli) asuivat Muntterissa vakinaisina noin vuoden; 1949-50. Vanhin lapsi **Anne** syntyi Muntterissa. Sen jälkeen he muuttivat Luonnonmaalle.

He olivat viimeiset Muntterissa vakituisesti asuneita.

Leo Paavola menehtyi, kun rannikkorahti Fortuna

kaatui sokerijuurikaslastissa Kihdin selällä vuonna 1987.

Paavoloiden jälkeen kesät 1950-58 Muntterissa asui varatuomari, laamanni **Paavo Auvisen** perhe; Paavo ja **Kirsti** sekä **Marjatta, Mikko, Martti** ja **Riitta**. Jo heidän aikanaan katto vuoti.

Myöhempiä kesäasukkaita olivat ainakin **Yrjö ja Minne Nieminen**.

Samanaikaisesti Muntterissa vietti kesä konttoripäällikkö, kapteeni evp **Pentti Lehtosen** perhe, johon kuuluivat rouva **Pirkko** s. Nieminen (k. 1976) ja poika **Juha**. Pirkko Lehtonen oli Yrjö ja Minne Niemisen tytär.

Lehtoset olivat Muntterissa vielä 1970-luvun lopulla.

Lehtosen jälkeen talossa oli vielä satunnaisesti joitakin kuten eräs yksinäinen mies, joka kunnosti lasikuistia ja aloitti saunan rakentamisen rinteessä olevaan puuvajaan - se työ jäi kesken, sillä Muntteri oli jo niin huonokuntoinen, ettei siinä enää voinut asua.

Lähteitä

Heikki Vismanen, Eeva Auvinen (s. Vismanen), Rauno Vismanen, Tuula Paavola, Mikko Auvinen, Anneli ja Reijo Laaksonen, Markku Lehto
Ellen Vismasen kuva-albumi
Merimaskun kulttuurimaisema ja vanha rakennuskanta. Sanna Kupila, 1996. (Sanna Kupila)
Tärkkisten rustitilan kauppakirja v. 1889
<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti/secure/showPage.html?conversationId=9&action=entryPage&id=494099> (Vanhojen sanomalehtien haku)

Kun Suvisoutujen yhteydessä julkistettiin vuoden 2013 lossivahdin nimi, ihmeteltiin, että eikö enää omalta alueelta riitä nimityksen ansaitsevia henkilöitä. Päätöstä tehdessään seuran hallituksella oli kuitenkin sisäpiirin tietoa; Maikista on tulossa merimaskulainen. Ja niinhän siinä sitten kävikin.

Nimitys tuli Maikille täytenä yllätyksenä kesken kiireisen hyöriinän Rantamakasiinissa.

Maikki ilmoittaa nimekseen virallisesti **Marita Anna-Liisa Lamberg**. Hän on ollut Maikki jo niin kauan kuin voi muistaa, eikä kyllä tunnista, jos joku sattuisi häntä Maritana kutsumaan. ”Jos joku huutaa Marita, niin mä meen vaan eteenpäin”, nauraa Maikki.

Maikki on kotoisin Alajärveltä, Etelä-Pohjanmaalta ja edelleenkin ”pohojalaanen” taittuu tarvittaessa. Alajärven tyttö on elämässään ehtinyt kiertää Suomea ja maailmaa. Hän on asunut aika paljon ulkomailla mm. Englannissa, Ranskassa ja Saksassa. ”Tekemässä ruokaa”, kuten hän kertoo. Maikki on alunperin ranskalaisen koulukunnan kokki ja ollut muun muassa kuuluisan Paul Bocusen linnassa opissa.

”Sitten palasin takaisin Suomeen aikana, jolloin ravintolatoiminta oli Suomessa vähän lapsenkengissä. Lainsäädäntö muun muassa määräsi, että pöydässä sai olla yksi väkevä lasi ja yksi mieto ja niin pois päin. Hain Marskiin töihin ja pääsin, kun minulla on kielitaitoa. Minut oli tarkoitus lähettää Alkon kurseille ja olin innoissani, että pääsee

tutustumaan uusiin viineihin. Ei, minulle sanottiin, pitää tutustua lainsäädäntöön, että tietää miten monta drinkkiä saa olla edessä ja sen sellaista. Kysyin, että pitääkö minun kontrolloida, miten ihmiset juovat. Se ei minulle oikein sopinut ja sanoin kiitos ei ja perustin oman juhlapalvelun.”

Ruuanlaitto on ollut aina Maikin juttu. ”Olin kymmenen vuotta Helsingissä Suomen Saunaseuran kahvilanpitäjänä, mutta siellä oli aina kesällä hiljaisinta. Niin minä ostin Merimaskun Rantamakasiinin. Ekana päivänä, kun minä tulin Merimaskuun, minä

tunsin, että nyt olen tullut kotiin, täältä minua ei enää saa pois.” Maikki lopetti työt Saunaseurassa ja osti Naantalista VG Player’s -ravintolan ”Se on minun talvipaikkani ja nyt on jo varmistunut, että olen ensi kesänäkin Rantamakasiinissa.”

Pelkkää uteliaisuuttaan ja harrastukseksi hän on lukenut geologiaa, valtiotiedettä ja yhteiskuntatiedettä. ”Loppumatkinnot tehdään sitten aikanaan”, naureskelee Maikki. ”Urheilua en harrasta, mutta Formulaa seuraan.”

Vaikka ruuanlaitto onkin Maikille tärkeä, niin ei hän pysy millään vain hellan ääressä. Maikki pursuaa ideoita ja suunnitelmia. Tuntuu, että tätä naista ei pysäytä mikään. Sosiaalinen ja puhelias Maikki on Rantamakasiinissakin väliin kuin hyrrä pyörähdellessään pöytien välissä. Maikin laaja ystäväpiiri ja suhteet ovat tarjonneet eloa ja viihdykettä Merimaskun Kirkonkyläänkin. Nimenomaan se innostava toiminta kirkonkylän hyväksi sai Merimasku-Seuran valitsemaan Maikin tämän vuoden ”Merimaskun Lossivahdiksi”. ☘

Merimaskun lossivahti 2013

teksti: Maarit Lineri
kuva: Kari Lineri

Pertti Kuusela luovuttaa lossikapulan Maikille.
Takana hymyilee Terttu Kraemer

Työmaapäiväkirja 2.7.–31.7.2013

Teksti: Kauko Pajukoski
Kuvat: Ritva Pajukoski, Maarit Lineri

Kollolan torpan ulkoseinien laudoituksen uusiminen

2.7.2013 Ullakkotiloissa tutkittu vesikaton rakennetta ja kuntoa.

Alkuperäinen pärekatto jätetty tiilikaton alle. Kaksi muurattua savupiippua. Vesivahinkoja tapahtunut paljon piippujen juurista. ”Vanhalla hirsipuolella” on piipun vieressä olevat väliseinän ylimmät hirret täysin lahonneet piipun kohdalla. Ilmeisesti tästä syystä on pohjoisseinä pullistunut ulospäin. Yritän estää lisäpullistumisen asentamalla mädäntyneen ylimmän hirren kylkeen lankun.

Koko rakennuksen vesikatto on huonossa kunnossa. Rakenteet ovat antaneet periksi ja painaumia on paljon. Rakennuksen leviämisen johdosta katto on useasta kohtaa harjalta auki ja vesivuodot ovat todennäköisiä. Katolle pitäisi tehdä kiireellisesti korjaussuunnitelma ja myös toteuttaa se.

3.-5.7.2013 Ulkoseinän laudoitus

Aloitettiin länsiseinästä kamarin kohdalta. Seinän rakenne on veistetty hirsi, salvos on koteloitu. Hirren päällä on ”Haltex”-levy, jonka päällä tervapaperi. Laudoitus pystyssä. Saumoissa rimoitus. Laudoitus purettiin ja tervapaperit uusittiin. ”Haltex” levy jätettiin. Alimman hirren kohdalla levy oli mädäntynyt ja se poistettiin. Myös hiiret olivat syöneet joitakin reikiä. Rakennus on kallistunut huomattavasti sekä pohjois-, että itäsuuntaan. Perustukset ei mielestäni ole antaneet periksi.

Perustukset tässä kohtaa rakennusta kalliolla. Seinähirret hyvässä kunnossa. Ikkunoiden vuorilaudat lahonneet ja niiden uusimisesta pitää keskustella. Jonkin verran tervettä laudoitusta jätettiin vaihtamatta. Hirret ovat olleet jo taloa tehtäessä ns. kierrätys-hirsiiä. Numeroiteja tai muita merkintöjä ei kuitenkaan löytynyt.

8.7.2013 Länsiseinustalla olevan verannan laudoituksen uusiminen.

Verannan pohjoisseinä jätettiin vanha lauta. Tällä seinustalla tuli ensimmäinen täysin laho hirsi vastaan. Korvasin sen parrulla. Verannan rossipohja oli ladottu heinäseipäistä ja taisi siellä olla vanha airokin. Näiden päällä oli vaihtelevasti heinää ym. Verannan toisetkin alimmat kannatushirret olivat hieman lahonneet. Jätin ne vielä ja yritin suojata niitä laudalla ja tippalaudalla. Nostin verannan etuseinää tunkilla. Kokonaan ei voi oikaista, rakenteet ei kestäisi. Verannan ikkunan pokat on naulattu katajatapeilla!

Verannan päätyseinän ikkunan alla oleva laudoitus piti kiinnittää ruuveilla, koska ikkunat ei olisi kestäneet lyödä nauvoja. Vuorilautoja irrottaessa niitä meni rikki ja ne on korvattava pokien maalauksen jälkeen uusilla.

9.7.2013 Verannan seinien laudoitus.

Ei yllätyksiä. Verannasta etelään päin olevan seinälaudoituksen purku.

Seinä on ilmeisesti tehty kolmessa eri osassa eli huoneita on

Kaikki alkoi ullakolta rakenteiden tutkimisella .

Laudoitus aloitettiin torpan kamarin seinustalta.

Ikkunan tippalankku lahonnut.

Purut valuivat rikkonaisten tervapaperien välistä.

suurennettu kaksi eri kertaa runkorakenteesta päätellen. Seinän rungossa käytetty paljon huonoja kierrätysmateriaaleja. Rungon rakenne hyvin outo!

Koko eteläpääty on aivan liian lähellä maata eli ei kunnan sokkelia. Ikkunan vuorilaudat lahot ja uusitaan. Ikkunan alakarmin alla oleva lankku laho. Uusittava. Viimeiseen jatko-osaan lisättävä tukeva alajuoksu. Seinän täytteenä on sahanpuru. Purua ei ole läheskään joka paikassa. Purut poistettiin. Seinään on joskus 1970-1980-luvulla ruiskutettu silloin muodissa ollutta foam-eristettä. Suurimmaksi osaksi se oli ilmeisesti haihtunut!

Purut putosivat maahan tervapaperin mentyä rikki laudoituksen purkutyössä. Purut poistettiin ja eristeeksi laitetaan lasivilla. Samaa on käytetty yläpohjassa purujen päällä. Purusta vapaana olevissa paikoissa oli kymmenittäin ampieis- ym. pesiä. Poistettiin.

Lasivillaan päädyttiin, koska ekovillaa ei olisi ollut 3-4 viikkoon saatavissa ja koska rakennuksessa ei käytetä lämmitystä, vaan se on kylmillään. Ei synny kosteusongelmia.

10.7.2013 Salin länsiseinä.

Alapohjan tukirakenteita vahvistettu. Ikkunan alapenkin lahot puut uusittu. Tippalista laudoituksen alapäähän asennettu. Eristeet asennettu ja tuulensuojaksi tervapaperi.

11.7.2013 Salin länsiseinän laudoitusta.

Rakennuksen viimeksi tehty jatkos huonossa kunnossa. Runkorakennelmat tehty jostain jätetuista. Osittain lahonneet alapohjan paikkeilta. Uusittiin tai lisättiin tukirakenteita ennen laudoitusta. Laudoituksen alapäätä nostettiin.

12,15-17.7. Eteläpäädyn korjausta.

Vanha laudoitus poistettiin myös päätykolmiosta. Vuorilaudan

Kuistin alapohjan rakenteina oli vanhoja heinäseipäitä olkipatjan alla.

Lautarakenteisen laajennusosan rakenteet tuottivat eniten vaivaa. Alkuperäinen työn laatu ja tapa oli kirjavaa. Kaikki purut oli poistettava, koska tervapaperit olivat rikki.

alla oli vain tervapaperi. Jäljellä olevat purut valuivat pihalle laudoitusta purettaessa. Rungon alajuoksu on vaihdettu edellisen korjauksen yhteydessä. Alajuoksua "nostettiin". Nurkkapilarit alapäistään hyvin lahot. Niihin lisättiin tukia.

Eteläpäädyn ikkunan tippalankku lähes täysin lahonnut, samoin edellisen alla oleva tukilankku. Tippalista höylättiin pois ja korvattiin uudella. Tukilankkuja lisättiin.

22-24.7. Itäseinän korjausta etelänurkasta hirsiosaan asti.

Laudoituksen poiston yhteydessä löytyi koko rakennuksen huonokuntoisin runko-osa. Uusimman osan rungon alajuoksu oli käytännössä kokonaan lahonnut pois. Uusittiin parrulla. Seinissä oli eristeenä purua, villaa ja edellä kuvattua foamia. Korvattiin villalla. Laudoituksessa ei mitään ihmeellistä.

Laudoitus valmis. Seinät odottavat punamultaa. Ikkunoiden kunnostus on aloitettu.

25-26,28-29.7 Itäseinän korjausta tuvan ja kamarin eli vanhan hirsiosan alueella.

Hirret ovat hyvässä kunnossa lukuun ottamatta tuvan piipun kohdalla olevaa väliseinää, joka pysyy luultavasti tapetin avulla pystyssä. Piippu on vuotanut niin kauan, että seinä on lahonnut. (myöhemmin tutkittaessa selvisi, että hirret oli kamarin muurin tieltä sahattu poikki eikä niitä oltu tuettu mihinkään) Tämä on varmaan yksi tekijä siinä, että rakennus on pullistunut katon pettämisen lisäksi.

Tässäkin seinässä hirret ovat kierrätystavaraa. Laudoitus on sen vuoksi hankalaa, koska rakennus on joka suuntaan kallistunut hyvin paljon. Tämän osan seinissä ei ollut "Haltex"-levyä. Seinässä oli 3-kertainen pikipaperi, joka on huomattavasti paksumpaa kuin nykyisin on saatavilla. ☹️

Teatterin uudet puitteet ...ja kujeet

Matkalaukun sisältö alkoi paljastua. Vas. Janni Ollikainen, Aurora Kortelainen, Katariina Lehtinen, Karoliina Junttila, Aapo Lineri ja Margit Lehtinen

Ensimmäiset harjoitukset ulkona eivät lupailleet hyvää.

Kesävieraat saapuvat. Vas. Elina Laurila, Jukka Linja, Janette Ollula ja Margit Lehtinen

Opettajatar ilahtuu uusista kesävieraista. Vas. Ritva Pajukoski, Margit Lehtinen ja Jukka Linja

Pikkurosvot Valdemar (Kimmo Luoma) ja Arvo (Tauno Hovirinta) yrittävät ylipuhua piika Kerttua (Essi Lineri)

Viime kesänä Merimaskun Teatteri sai uudet puitteet esityksilleen, kun Naantalın kaupunki ei luvannut Lossirantaa enää käyttöön.

Talven 2012–2013 aikana teatterin puuhamiehet rakensivat uuden katsomon Kollolan puutarhan taustalle. Paikkaa oli ensin ehdottanut Naantalın kulttuuritoimi ja kun vielä museokin oli myötämielinen, eikä Merimasku-Seurallakaan ollut asiaan vastaan sanomista, pääsivät työt alkuun.

Kevät antaa odottaa itseään

Ennen varsinaisen harjoituskauden alkua järjesti Merimaskun Teatteri Saaristo-Naantalın Kulttuurirysä-hankkeen rahoittamana kaikille avoimen näyttelijätyön peruskurssin huhtikuussa.

Kevät ei kuitenkaan ottanut alkaakseen, vaan ensimmäiset harjoitukset toukokuussa pidettiin kylmässä vesisateessa. Innokkaita harrastajia se ei pahemmin lannistanut. Ohjaaja sen sijaan alkoi olla epätoivoinen harjoituspäivien huvetessa.

Kun sitten päästiin vesisateista ja aurinko alkoi helliä teatterilaisia. Hellettä piisasi jopa tuskastumiseen asti. Joillakin näyttelijöillä ei roolivaatteita oltu suunniteltu hellekesää ajatellen. Mieleen tulee etenkin **Tauno Hovirinnan** nahka-asu. Vilpittömät osanottoni siitä.

Uudet puitteet innostivat

Uusi katsomo ja näyttämö olivat loistavat verrattuna edellisiesien lossirantaan. Nyt meillä oli komea, ylöspäin kohoava 200 hengen katsomo ja sen huipulla äänimiehille hieno katos. Myös uudet käymälätilat odottivat valmiina kesän katsojia ja Kollolan vieraita. Samaan aikaan, harjoitusten jo alettua kunnostettiin ympäristöä ja viimeisteltiin rakennelmia. Onneksi sateiden loppuminen sentään helpotti töiden tekoa.

Teatterille oli EU:n hankerahoilla saatu katsomon lisäksi hankittua myös omat äänentoistolaitteet, joiden opettelemiseen **Juha** ja **Lauri Lehtinen** saivat pätevää opetusta Turun Kaupunginteatterin äänimestarilta **Jari Tengströmiltä**. Puitteet siis olivat kunnossa.

Tänä kesänä meillä oli ensi kertaa mahdollisuus myös kahvion pitoon. Paikka vain tuotti ongelmia, kun näyttämö periaatteessa käsitti koko Kollolan takapihan ja kahviota ei haluttu näköetäisyydelle häiritsemään katsomiskokemusta. Myöskään navetakahvio ei tullut kysymykseen pienuutensa vuoksi. Ainoa paikka kahviolle oli Kollolan etupiha. Se osoitautuikin hyväksi ratkaisuksi, sillä samalla kahvion emännät saivat suojaan toiminta-alueen torpan suojissa näytöksenkin aikana.

Kun lahna kutee

Kevään aikana saimme yllättävän paljon julkisuutta huolimatta hyvin kevyestä perinteisestä mainostuksesta. Ennen esityskauden alkua oli lippuja varattu saman verran kuin edellisenä vuonna oli ollut katsojia koko kesänä. Odotuksemme olivat siis korkealla.

Ensi-ilta koitti 6.6. ja meitä hieman jännitti, sillä vaikka lippuja olikin varattu puolitoista sataa, niin niistä osa oli kuitenkin kutsuttuja. Illan koittaessa alkoi kuitenkin katsojia valua autoilla ja kävellen niin, että katsomo täyttyi. Eikä se koko kesänä sitten kertaakaan kovin vajaaksi jäänyt, sillä katsojia oli kesän aikana kaiken kaikkiaan huikat yli 1400.

Jälkipuintia

Harrastajien kanssa teatterin teko on yllätyksiä, onnistumisia, vilpitöntä tekemisen riemua ja joskus pientä tuskaa. Kaiken se kuitenkin kestää, kun joukko on asialle omistautunut. Nekin, jotka ensi kertaa olivat astuneet näyttämölle täyttivät paikkansa niin, että palaute katsojilta oli vallan ylistävää. Mukana oli myös yksi suosituimmista näyttelijöistämme nimittäin tanssiva koira Sani. Nyt hänellä oli oma opetettava eli näyttelijäkokekas Sindi.

Esitys täytti juuri sen paikan, mikä oli alunperin ollutkin tarkoitus; paikallisista aineksista koottu koko perhettä viihdyttävä esitys. Suuret kiitokset kaikille katsojille ja meitä tukeneille tahoille.

Ensi kesänä taas uudet kujeet.

Talven aikana nuoret rakentavat omaa näytelmäänsä. Toivottavasti siitäkin saadaan esityskelpoinen tarina kaikille lapsille ja lapsenmielisille. Touhu on ainakin alkanut innokkaasti ja vauhti varmaan kiihtyy kesää kohti. Mukaan vaan kaikki halukkaat lapset ja miksei myös lasten vanhemmat. Kesän päänäytelmä on myös kirjoituksen alla. Kesällä siis tavataan taas, silloin mennään: ”Otavasta itään”. ☘

Näyttelijöitä kulisissa odottelemassa vuoroaan. Vas. Ulla-Maija Karjalainen, Kaija Roiha ja Pirkko-Liisa Heinonen.

Kahvihetki kesävieraiden kanssa. Vas. Essi Lineri, Margit Lehtinen, Kauko Pajukoski, Jukka Linja Tiina Paavola ja Pirkko-Liisa Heinonen.

Viime hetkellä löytyi näytelmään yllättävä pari, kun puvustaja halusi myös näyttämölle. Molemmat vetivät roolinsa antaumuksella. Vas. Maikku Tuomi ja Tapio Pajukoski.

”Emäntä” ja kaupunkilainen kesävieras vas. Margit Lehtinen ja Tiina Paavola.

Kollolan kesänäyttely 2013 perehtyi vanhan rakennuksen säilyttämiseen.

Teksti: Terttu Kraemer
Kuva: Maarit Lineri

Vuonna 1985 saatiin rakennussuojelulaki, josta tuli työväline viranomaisille rakennusten arvottamiseen. Asenneilmasto on nykyisin aivan toinen kuin muutama kymmenen vuotta sitten. Kestävän kehityksen nimissä on hyväksytty vanhan korjaaminen. Tosi asia on se, että paikkakunnalle ominainen ilme syntyy rakennetun ympäristön ajallisesta kerrostuneisuudesta.

Perinteen ylläpidossa on muistettava myös rakennustaito, maaseudun hirsirakentaminen olisi suojelun arvoista. Puurakentamisen taito on tärkeää ja sitä osaamista pitäisi saada siirtymään uusille sukupolville. Iäkkäät rakennukset kantavat rakennushistoriaa. Niistä voidaan ottaa oppia, miksi vanhat rakennukset kestävät ja miksi uudet rakennukset eivät kestä samalla tavalla. Mitä rakennusvirheitä uusissa rakennuksissa on tehty?

Kulttuuriperintö

Kunnilla on keskeinen asema rakennusperintöä koskevassa päätöksenteossa, valistuksessa ja käytännön toiminnassa. Ne vastaavat alueensa maankäytönsuunnittelusta, rakentamisen ja purkamisen valvonnasta sekä korjausneuvonnasta.

Korjausperintö pitäisi nähdä yhteiskunnallisena voimavarana, jota kannattaa pitää yllä myös taloudellisista syistä. Historialliset kohteet lisäävät alueensa omaleimaisuutta ja viihtyisyyttä. Korjaamiseen sijoitetut rahat tulevat yleensä takaisin välillisesti, kulttuurimatkailun myötä. Ihmiset haluavat, että historia kiinnittyy johonkin konkreettiseen. Vanhat kylämiljööt ja puukaupungit kiinnostavat myös matkailijoita.

Hyvät neuvot ovat tarpeen

Vanhan rakennuksen korjaamisessa ovat hyvät neuvot tarpeen. Vanhan talon korjaaminen on haaste, jossa palaa aikaa ja se aiheuttaa paljon työtä. ”Nykyisin rakentamisessa ja myös vanhan korjaamisessa on paljon säädöksiä, mutta niihin tulee suhtautua terveesti maalaisjärjellä”, on sanonut arkkitehtuurin professori **Panu Kaila**.

Kesän näyttely halusi tuoda esille monia seikkoja korjausrakentamisen puolesta. Useilla kuvilla ja teksteillä näytettiin esimerkkejä, miten lähes purkutuumion saaneesta rakennuksesta on asiantuntevalla kunnostuksella saatu täysin käyttökuntoinen rakennus. Vähäisimpänä esimerkkinä ei suinkaan ollut Kollolan ulkolaudoituksen kunnostaminen, mitä saattoi koko kesän seurata.

Punamultaa pintaan

Suomessa on jo 1500-luvun lopulta lähtien käytetty punamultaa seinäpintoihin, lähinnä kuitenkin vain arvorakennuksiin kuten kartanoihin. Koko 1600-luvun tavallisten puutalojen maalaus oli harvinaista. Esimerkiksi Turussa vasta vuonna 1747 puutalot kadun puolelta määrättiin maalattaviksi punamullalla kuninkaan vierailun takia. Maalatalojen punamultaus alkoi 1800-luvulla, kun säätyläiset siirtyivät keltamultaan.

1960-luvulla lateksimaalit sivuuttivat keittomaalit. Myöhemmin kuitenkin havaittiin, että ”vanhassa

olisi vara parempi”, sillä keittomaali ei estä puupintaa kastumasta eikä kuivumasta. Se sallii puupinnan hengittämistä. Punamultapinta on himmeä eikä se ajan myötä hilseile.

Ikkunoistakin entistä ehompa

Vanhakin ikkuna on kunnostamisen arvoinen. Maalipinnan uusiminen ja kittaus tekevät ikkunasta entistä ehomman. Auringon puolella olevat etelän- ja lännenpuoleiset ikkunat joutuvat kovemmalle säärasi-tukselle. Siksi ikkunat pitäisi tarkistaa vuosittain, niin säästyään suuremmilta remontoineilta.

Vanhojen ikkunoiden kunnostuksessa kannattaa noudattaa perinteisiä työtapoja ja käyttää perinteisiä materiaaleja. Siten tulee parhaiten säilytettyä ikkunoiden historia. Ei siis niihinkään lateksimaaleja, vaan perinteistä öljymaalia, ei silikonikittä vaan perinteistä liidusta ja pellavaöljystä valmistettua.

Ikkunoiden kunnostus on aikaa vievää puuhaa, mutta hyvin tehty lopputulos palkitsee tekijänsä. Kirjastoista ja netistä löytyy hyviä ohjeita aloittelijoillekin. Myös erilaiset perinnerakentamiseen perehtyneet yhdistykset antavat mielellään neuvoja.

Toivottavasti meillä entistä enemmän aletaan antaa arvoa vanhoille rakennuksille ja uskalletaan ryhtyä purkamisen sijasta korjauksiin. Malliesimerkkeinä Kollolan remontoitujen rakennukset; torppa ja sauna-rakennus. Kollolan korjaaminen jatkuu vielä ensi kesänä, kun talven aikana kunnostettujen ikkunoiden puitteetkin kunnostetaan ja uusi lauta saa punamultapinnan.☘

Maalarimestari Kalevi Järvisen punamullan keitto-ohje:

- 50 l vettä
- 3 kg rautavihtrillää
(homesuoja + värin kiinnittäminen)
- 4,5 kg ruisjauhoja (sideaine)
- 12 kg punamultaa (väri)
- 2 kg merisuolaa (säilyminen)
- 3 l pellavaöljyä eli vernissaa
(kestävämpi pinta)

Kaada 30 l vettä keittopataan. Sekoita jauhot huolellisesti 10 litraan kylmää vettä (kuumaan veteen sekoitettaessa tulee paakkuja). Sytytä tuli keittoastian alle. Lisää rautavihtrilli kiehuvaan veteen. Lisää kylmä ruisvelli. Keitä miedolla tulella sekoitellen kolmisen tuntia, varo polttamasta pohjaan. Lisää kypsään velliin pigmentti. Nyt liemi voi kuohua. Kaada sekaan loppu kylmä vesi (10 l). Jos käytät suolaa ja vernissaa, lisää ne seokseen hieman sen jäähtyttyä.

Ida teki kokkauksen historiaa

Suomen kaikkien aikojen ensimmäinen Junior MasterChef on merimaskulainen Ida O'Mahoney. Kavereiden kesken Ida Omahuone. Ida voitti tittelin loppusyksyllä 2012 tiukan kisan jälkeen.

Teksti ja kuva: Maarit Lineri

Ennen haastattelua googletin sinun nimesi. Sain lähes 80 000 osumaa. Puolet enemmän kuin esimerkiksi kokki **Harri Syrjäsellä** tai Aki Wahlmanilla.

- Wau! Mä en ikinä oo tienny. Mä olen googlettanu mun nimen ja kattonu muutaman kuvan, mut aika paljon-wau! Sit kun mä olen aikuinen ja googletan, niin mä voin kuunnella, mitä mä olen pienenä sanonu. Aika siistiä.

Mistä sinä Ida olet kotoisin?

- Mä olen syntyny Suomessa ja kun mä olin kaks kuukautta me muutettiin Irlantiin. Iskä on Irlannista ja äiti Suomesta. Niin mä olen irlantilaisuomalainen, puolet ja puolet.

Mikä teidän perheen on tänne Merimaskuun tuonut?

- Siksi Suomeen, kun äidin vanhemmat on täältä ja äidin kaikki sukulaiset on täältä. Vanhemmat katseli netistä paikkoja ja se kuva oli vaan niin hieno. Me etittiin kuitenkin paikkoja, mitkä on maalla. Sit äiti tuli tänne ja ihastu tähän paikkaan.

Minkä ikäisenä olet muuttanut tänne?

Idan lempi-omenapiirakka Tarte Tatin

500 g voitaikinaa (esim. pakaste)
3-5 omenaa
100 g sokeria
1 dl calvadosta
1 vaniljatanko
50 g voita

- Torttu paistetaan uunin ja paiston kestävässä pannussa, esimerkiksi valurautapannussa.
- Laita uuni kuumenemaan 190 asteeseen. Anna voitaikinan sulaa huoneenlämmössä.
- Kauli sulanut voitaikina muutaman millin paksuiseksi levyksi. Kauli taikina hieman pannua suuremmaksi ympyräksi.
- Kuori omenat ja puolita ne tai siivuta poikki puolin. Poista siemenet.
- Laita sokeri, calvados ja vaniljatanko siemenineen pannulle. Anna seoksen sulaa keskilämmöllä, kunnes se on karamellisoitunut.
- Lisää omenansiivut ja anna pehmetä hetki. Hämmennä siivuja, jotta seos tarttuu niiden pintaan. Lisää lopuksi voi nokareina.
- Levitä kaulittu voitaikina seoksen päälle. Painele taikinaa siististi reunoilta pannun sisäreunoja myötäillen.
- Paista uunissa 25-30 minuuttia, kunnes pinta on kauniin kullanruskea.
- Anna piirakan levähtää hetki ennen kumoamista. Kumoa sitten varovasti tarjoilulautaselle ja anna jäähtyä.
- Tarjoa vaniljajäätelön tai kermavaahdon kanssa.

- Kaheksan vuotiaana. Kesän jälkeen menin kouluun kolmannelle. Kyllä mä puhuin suomea, mutta kyllä niitä pikkusanoja jäi välillä väliin. Sama juttu nyt on englannissa.

Mitä pidät Merimaskusta?

- Täällä on tosi rauhallista ja täällä on tosi kivat naapurit. Ainoo juttu on, et täältä, missä me asutaan on pitkä matka bussipysäkille, mut mä kyllä pyöräilen sinne ... ainakin vielä. Irlannissa me asuttiin vielä enemmän korvessa. Naapurit oli tosi paljon kauempana ja meillä oli paljon enemmän maata. Koulu oli 25 kilometrin päässä.

Harrastaako teillä koko perhe kokkailua?

- Tosi paljon me tehdään yhdessä ja me ollaan kaikki kiinnostuneita hyvästä ruuasta. Kaikesta, mistä se ruoka tulee ja terveellisyydestä. Erityisesti äiti. Irlannissa kun meillä oli maatila ja lampaita niin mä olen oppinu tietämään mist kaikki tulee. Edelleen me kasvatetaan tosi paljon kasviksi itse.

Kesällä 2012 olit mukana "Lekkeripelei & pirtukaupoi" -näytelmässä. Kerroit osallistuvasi tähän kilpailuun. Moni ei ollut edes kuullutkaan

moisesta ohjelmasta. Mikä sinut sai innostumaan tähän kilpailuun?

- Pari vuotta aikaisemmin oli Australiassa tullut sellainen ohjelma. Mä katoin sitten Youtubesta kaikki jaksot ja musta se oli superkiva. Mä olin kai silloin 9 tai 10, ja mä sanoin iskälle, et jos se tulee Suomeen niin mä meen tohon. Sit mä näin sen mainoksen telkkarista ja mä hain siihen. Ensin siin oli kaikkee kokkausjutuja kotona ja siellä. Sinne studioon me päästiin vasta sitten kun sitä kuvattiin. Se oli aika jännää, kun sen jälkeen, kun se lomakehakemus lähetettiin meni jotain kaks kuukautta. Meinas melkein unohtaa koko jutun ja sit tuli sähköposti, et ”sinut on valittu seuraavaan vaiheeseen”.

Olit jopa poissa yhdestä esityksestä kilpailukarsinnan tähden. Kesän mittaan tiesit itse, miten kisassa olit edennyt, mutta uteluista huolimatta säilytit salaisuuden. Miten se onnistui?

- En mä tiä. Se oli supervaikeeta. Kun mä olin kertonu jollekin ja se sitten kerto taas eteenpäin niin sit tuli moni kysymään, et voitiksä, voitiksä? Oli pakko sanoa vaan, et kato sitten, mä en voi kertoa. Sit ku se tuli, se oli ihanan helpottavaa, moni tuli onnitteleen. Sit alko hirvee rumba ja nyt on muitakin salaisuuksia, kun on pakko pitää.

Sitten sinusta tuli ensimmäinen Suomen Junior MasterChef. Tajusitko itse, että nyt tuli tehtyä historiaa?

- Ensimmäinen on se kaikkein tärkein tai siis yks tärkeimmistä. Nyt ne on musta parantanu sitä ohjelmaa. Niillä on hauskemmat tehtävät.

Jos nyt olisit mukana kilpailussa, niin tekisitkö jotain toisin?

- Ruuan puolesta voisin keskittyä siellä ruokavarastossa hiukan enemmän, kun se oli tosi vaikee keskittyä keräämään sen muutaman minuutin aikana ja kerätä kaikki, minkä tarttis. Kun ei ollu mitään reseptiä, niin piti siinä samalla muistella, mitä tarvitsi.

Tuliko kilpailun aikana tehtyä jokin moka?

- Toisessa jaksossa. Se oli se kanahaaste ja multa unohtu tuorejuusto. Se oli iso juttu, koska se oli se täyte ja multa puuttu kaikki muutkin siihen täytteen. Meil oli sellanen iso jakelujuttu, et kaikki lainas toisilleen ja mä vähän sovelsin. Onneksi sit pääsin jatkoon ja näyttämään vielä, mitä mä osaan lisää.

Kisan voitto tiesi myös kokkausmatkaa Hongkongiin. Erosiko ruuanlaitto siellä kovasti kotosesta?

- Se oli leikkimielinen kisa. Hongkongissa kaikki on aika isoo ja hauskaa ja kovaäänistä ja aika hulluu. Siin oli kaks juontajaa, jotka oli aika viihdyttäviä ja hauskoja. Oli tosi siistiä tavata Australiasta se **Jack Lark**, joka tuli toiseksi siellä Junior Masterchefis. Se oli yks syy, miks mä menin siihen kisaan.

Teitkö siellä jotain suomalaista hongkongilaisille?

- Joo, mut mä en tiä onks se suomalainen, mut piti tehdä jotain omasta maasta tai Skandinaviasta. Mä tein toscapiirakan ja kaikki tykkäs siitä tosi paljon. Se yks juontaja, jolla on Michelin-tähden ravintola tykkäs siitä ja mä tein sille vielä toisen. Sit me päästiin kaikki sen ravintolaan syömään maistelumenuun. Se oli tosi hienoo.

Toitko sieltä tullessasi jotain ihan uusia ideoita keittiöön?

- Me ei oikein syöty siellä paikallisissa. Kerran syötiin ihan sellaisessa katupaikassa ja vatsa meni siitä hiukan sekaisin. Hongkongissa oli enemmänkin amerikkalaisia ja joka paikassa Starbuckseja ja italialaisia ravintoloita. Pekingin ankkaa syötiin yks ilta ja se oli tosi hyvää.

Nyt on jo vuosi kulunut voitostasi. Vieläkö sinulla keikkoja tai näitä haastatteluja riittää?

- Haastattelut on aika paljon vähentynyt. Nyt mä meen marraskuussa Poriin Satakunnan messuille esiintyy. Yks juttu on vielä tulossa, mut mä en saa siitä kertoo. Se on vasta ens keväänä.

Seuraatko nyt käynnissä olevaa kilpailua TVstä?

- Mun mielestä se taso on aika samanlaista, kun viime vuonnakin. Nyt on vähän nuoremmatkin uskaltanut sinne. Ne on matkustellu erilaisiin paikkoihin ja se on kivempaa katsoa, kun on hausکمپia tehtäviä.

Palataanpa vielä takaisin kokkausurasi alkuun.

Olet kertonut, että olet aloittanut kokkauksen jo nelivuotiaana sokerikakun leipomisella. Muistatko, mikä on ollut ensimmäinen pääruoka, mitä olet tehnyt?

- Pienenä mä leivoin tosi paljon. Niitä ruokia mä tein varmaan aluks aika vähän. Sen jälkeen kun oli Naantalissa pastakurssilla 2010, aloin tehdä pastoja. Mä kyllä tykkään enemmän tehdä kakkuja ja jälkiruokia.

Onko sinulla jokin mieliresepti, jonka haluaisit kertoa tämän lehden lukijoille?

- Nää on aina sellasii, ku apua! Ainakin nyt syksyl mä teen tosi paljon omenapiirakoita. Se ”tarte tatin”, mä osaan sen jo ulkoa. Se on sellanen ihanan karamelisoitunu omenapiirakka, ihan superhyvä.

Meinaatko vielä harrastaa teatteria täällä Merimaskussa?

- Mä en tiedä, kun käyn nyt joka viikko Turussa Turun nuoressa teatterissa. Kesällä on kaikkee muuta ja haluis vaan olla. En nyt tiä.

Myötätuulta Merimaskussa jää odottamaan niitä Idan uusien salaisuuksien paljastumisia. Varmasti tästä työstä kuulla vielä. Ehkä tulevaisuudessa pääsemme vielä maistelemaan hänen herkkujaan johonkin ravintolaan.☘

Muistitaulu

Kokouskutsu

Merimasku-Seuran syyskokous pidetään glögi-illan merkeissä Lossitivalla 11.12.2013 klo 18. Tervetuloa kaikki keskustelemaan Merimasku-Seuran tulevaisuudesta ja tuomaan omat toiveesi ja ideasi.☘

Lehden jakelusta

Myötätuulta Merimaskussa -lehti jaetaan mahdollisimman moneen Merimaskun alueen talouteen. Valitettavasti joka vuosi kuulee valituksia siitä, ettei lehti ole löytänyt perille. Nämä jakeluongelmat johtuvat seurasta riippumattomista syistä, emmekä ole löytäneet asiaan toimivaa ratkaisua. Meillä on ollut jatkuvana ongelmana löytää kohtuullisella hinnalla luotettavaa palvelun tarjoajaa.

Halukkailla on mahdollisuus noutaa lehensä Merimaskun kirjastosta.

Mikäli tiedät jonkun merimaskulaisen kaipaavan lehteä, pyydä ilmoittamaan asiasta seuran johtokunnan jäsenelle. Vain näin voimme kartoittaa puutteet ja parantaa palvelua.☘

Merimaskun kotiseutuarkisto

Merimasku-Seuralla on Naantalın museon kanssa yhteistyössä suunnitelmassa Merimaskun kotiseutuarkiston kokoaminen.

Mikä on kotiseutuarkisto

Kotiseutuarkiston tehtävänä on tallentaa paikallinen yksityisluonteinen arkistoinen sekä paikkakunnan henkinen perinne, saada se säilymään ja saattaa käytettäväksi siten, että se palvelee paikallisen tutkimuksen, opetuksen, harrastustoiminnan ja käytännön tarpeita.

Vetoamme kaikkiin merimaskulaisiin, jotka ovat aikeissa hävittää vanhoja kirjeitä, valokuvia, muistiinpanoja, pöytäkirjoja ym. ottamaan yhteyttä ennen hävittämistä Merimasku-Seuraan.☘

Isännänviiri

Kesä on taas käsillä ennen kuin huomaammekaan. Tyhjä lipputanko kaipaa silloin viiriä. Muistathan varata omasi, ettet jää ilman. Viirejä tilataan varauksen mukaan. Kun varauksia on tarpeeksi teemme tilauksen. Tilaukset voi lähettää osoitteeseen: erkki.rantala@dnainternet.net tai maarit.lineri@dnainternet.net. Tilauslomakkeita löytyy myös kirjastosta ja Merimaskun Osuuspankista ☘

Muista ystävää seuran tuotteilla

Merimasku-Seuralla on useita tuotteita, jotka sopivat ympäri vuoden lahjoiksi. Valikoimista löytyy hintatasoltaan erilaisia tuotteita.

Tällä hetkellä arvokkain tuotteenamme on Merimaskun kirkon vanhan kynttelikön kopio. Lisäksi vaihtelevasti on saatavana Merimaskun T-paitoja, Merimaskun isännänviirejä ja postimerkkejä. Lisäksi on erilaisia mukeja ja pöytätabletteja erilaisiin merimaskulaisihein, kelloja, Myötätuulta Merimaskussa -lehtiä, Kollola-kirjoja, vanhoja karttoja ym. Valikoimissa on aina yleensä myös Merimaskun reimari -matkamuistoja.

Mikä onkaan mieluisampi ystävälle, kuin Merimasku-aiheinen postikortti omalla uniikilla postimerkillä.☘

Kollolan kesää 2013

Teksti ja kuva: Maarit Lineri

Kollola ei uinunut tänä vuonna talvellakaan, sillä jo syksyllä aloitettua ympäristön kohenusta jatkettiin, vaikka pakkaset paukuivat. Talvella teatterin joukko rakensi 200-hengen katsomon ja uudet saniteetitilat sekä pienen kopin äänimiesten suojaksi. Heti roudan sullettua aloitettiin myös mullan levitys ja kasvien istutus

Kollolan kesäkin oli tänä vuonna varsin poikkeuksellinen. Heti kesäkuun alusta Kollolan pihapiirin täyttivät teatterin katsojat, joita riittikin toista tuhatta. Osaa heistä kiinnosti myös Kollola ja sen tapahtumat. Kaikille halukkaille kerrottiin myös Kollolan torpan historiasta sen, minkä esitysten tuoksinassa ehti.

Heti esityskauden päätyttyä alkoi mittava torpan laudoituksen uusimisurakka. Tästä urakasta vastasi **Kauko Pajukoski** lähes yksin. Myös ikkunoiden kunnostus aloitettiin ja sen suorittivat **Kari Lineri** ja seuran puheenjohtaja yhdessä. Uusitun laudoituksen maalaus siirtyy ensi kesälle, samoin ikkunoiden puitteiden kunnostusta jatketaan heti kevään lämmettyä.

Varsinaiset ensimmäiset vieraat Kollolassa kävivät toukokuun lopulla, kun 17 iloista koululaista tutustui opettajansa johdolla merimaskulaiseen historiaan. Pihamaalle oli kerätty lapsille ehkä kovinkin outoja esineitä arvuuteltaviksi. Yllättävän monelle osa esineistä oli kuitenkin tuttuja.

Teemana vanhojen rakennusten kunnostaminen

Keskiviikkojen aiheena oli antaa vinkkejä vanhojen rakennusten kunnostusta suunnitteleville. Keskusteluja käytiin vanhojen rakennusten arvoista ja niiden tulevaisuudesta eri asiantuntijoiden kanssa.

Avajaisissa sunnuntaina 7.7. **Visa Auvinen** kertoi, miten voi säilyttää vanhan rakennuksen, jos sitä ei voi enää kunnostaa. Mielenkiintoista esitystä oli tullut kuuntelemaan valitettavan vähän kuulijajoukkoa. Poissaolleiden onneksi tästä esityksestä voi lukea tämän lehden sivuilta 14–19

Keskiviikkona 10.7. rakennusarkkitehti **Teuvo Ranki** kertoi sanoin ja kuvin esimerkkejä korjauspro-

Visa Auvinen oli tallentanut tarkkaan Muntterin torpan rakennuksen historiaa

Teuvo Ranki miettii Anneli Junnisen kysymykseen vastausta.

Heikki Randell vastasi kuulijoiden kysymyksiin.

Kivikonservaattorit Sari Perälä ja Johanna Lehtola tutustuivat ennen esitelmäänsä Kollolaan.

jekteista ja antoi hyviä vinkkejä korjaamista suunnitteleville. Keskustelua ja kysymyksiä riitti pitkälle iltaan.

Seuraavana keskiviikkona 17.7. oli vuorossa **Heikki Randell**. Heikki tunnetaan oman kotiseutumuseon rakentajana ja vanhojen rakennusten korjaajana. Heikin asiantuntemusta on käytetty muun muassa Kräkilän myllyn korjaamisessa. Nytkin hänellä oli paljon annettavana kuulijoille.

Keskiviikkona 24.7. olivat vuorossa kivikonservaattorit **Sari Perälä** ja **Johanna Lehtola**, jotka antoivat ohjeita kivirakennelmien kunnostamisesta. Monille oli yllätys, ettei kivikään ole ikuista, ellei siitä huolehdi asianmukaisesti.

Viimeisenä keskiviikkona 31.7. **Kauko Pajukoski** esitteli Kollolan torpan korjauksen edistymistä ja esiin tulleita yllätyksiä. Lehden sivuilta 21–23 voi lukea Kaukon koko työmaapäiväkirjan.

Kollolan virallisen kesän päätti perinteinen Saaristokulttuuriviikko 18.—25.8. Torstaina 22.8. vieraili Kollolan uudella teatteriareenalla Naantalista teatteri näytelmällä ”Onnen maa”. Viikko päättyi perinteiseen Pandorakuoron konserttiin, joka tällä kertaa toteutettiin ulkoilmakonserttina ja hyödynnettiin näin teatterin katsomoa.

7.9. oli mittavat talkoot, kun torpan vintti tyhjennettiin. Siihen osallistui joukko teatterin väkeä. Tämän siivouksen jäljiltä löytyi melkoinen määrä mielenkiintoisia esineitä. Niistä rakentuu ensi kesän näyttely Kollolaan.

Kollolaan on kesän aikana tutustunut useita vieraita, olihan Kollola periaatteessa lähes koko kesän auki aina silloin, kun paikalla oli joku ahkera talkoolainen. Viimeiset vieraat piipahtivat 26.10. Silloin Naantalista lähteneet Jaakobin kävelijät pysähtyivät Kollolaan tauolle. ☘

Merimaskun Teatterin väki oli ahkerasti mukana, kun vinttiä tyhjennettiin. Kuvassa vas. Jukka Linja, Anne Linja, Essi Lineri (selin) ja takana Kimmo Luoma.

Ari Vilhonen ja Kollolan naapuri Mikael Ström hoitivat multakasan levityksen

Ulla-Maija Karjalainen ja Ritva Pajukoski perennamaan kunnostuspuuhissa.

SÄHKÖTIIMI IL OY

S1 RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

- Asennuspalvelu • Tarvikemyynti
- Urakointi • Suunnittelu

Autokatu 8 Turku
P. 020 7188 300
F. 020 7188 301
www.sahkotiimi.com
toimisto@sahkotiimi.com

Taattisten tila Naantalissa

- Mökki ja huonemajoitusta
- Loistavat puitteet eri harrastuksille ja rauhalliselle lomailulle
- Uimaranta ja savusauna lämminvesialtaineen

Kokoukset, juhlat ja tilaisuudet
Oma tilausravintola
Pitopalvelu

Majoitus: tilan emäntä Karin Aaltonen 0400 828 108
Ravintola: tilaisuudet Tommi Pere 040 720 8115
www.taattistentila.fi

Rymättylän Tili- ja Kiinteistö Oy LKV

- Liike- ja maatalouskirjanpidot
- Palkanlaskennat, isännöinti
- Kiinteistönvälitys

Rajatie 2, 21160 MERIMASKU
Puh. (02) 4367 010, 0400-787 422

Naantalin Matkakauppa

Ovesi Maailmalle

- KOTI-JA ULOKOMAA-MATKAT
- LENTOLIPUT • SEURAMATKAT
- RÄÄTÄLÖIDYT MATKAPAKETIT
- TILAUSAJOT • HOTELLIT

Luostarinkatu 18, 21100 Naantali, 02-4321 277
www.naantalinmatkakauppa.fi

Täyden palvelun hautustoimisto

Kun elämä päättyy, läheisille jää paljon järjestettävää. Neuvomme tarvittavissa asioissa.

HAUTAUSPALVELU

Henrikinkatu 2
21100 Naantali
p. 4353 126

PIETET®
www.pietet.fi

Suoraveloituksen avulla rahastosäästäminen sujuu helposti. Jatkossa se sujuu myös erittäin edullisesti, sillä jatkuvista, suoraveloituksella tehtävistä rahastosijoitussopimuksista ei enää peritä merkintäpalkkioita. Lue lisää osoitteesta op.fi/rahastot

Yhdessä hyvä tulee.

MERIMASKUN
Osuuspankki

Parturi

Hirsimäki & Aura

Hilkka ja Pirjo

Tmi Anu Aura

Uolevi Raadenkatu 1, 21100 Naantali,
Puh. 02-4351 764

- ◆ JUDISRAKENTAMINEN
- ◆ HUONEISTOREMONTIT
- ◆ SANEERAUKSET

On homma mikä vaan,
TIP-TOP avun tarjoaa!

KRÄKILÄNTIE 22, 21160 MERIMASKU
PUH 040 5009 516, FAX (02) 4369 863
timo.tammelin@luukku.com, outi.torkkel@gmail.com

plusterveys

PlusTerveys -merkistä tunnet korkeaan laatuun ja palveluun sitoutuneet hammaslääkärit ympäri Suomen. Sinulle PlusTerveys merkitsee hyvää huolenpitoa. Taidolla ja ymmärtäen

HAMMASLÄÄKÄRI
ANNE LINJA

Tuulensuunkatu 8, NAANTALI
Puh. 02-4353 450

PITOPÖYTÄ sunnuntaisin klo 11-16
maaliskuun alusta joulukuun.

PITOPALVELU
YKSITYISTILAISUUDET JA RYHMÄT
SOPIMUKSEN MUKAAN

Soita ja kysy lisää p. (02)2522 771

Ravintola POHJAKULMA
Rymättylän tie 1089 Naantali
ravintola@pohjakulma.fi, www.pohjakulma.fi

Viralliset Passikuvat HETI MUKAAN ilman ajanvarausta

Kunnon kuvat nopeasti! Teetä digikuvasi netissä:

www.kuvamestari.fi/kuvastudio

Palvelemme: ma 9-18, ti-pe 9-17, la 9-13

KUVAMESTARI Kalefoto
Raisiolanti 2, 21200 Raisio - 010 322 8010 - www.kuvamestari.fi - raisio@kuvamestari.fi

Naantalin
RAKENNUSPUU OY
www.naantalinrakennuspuu.fi

Taimontie 21, 21110 NAANTALI
puh. (02) 436 3500, fax (02) 435 1405

avoinna: ark. 7-17, la 8-13

Tervetuloa maistuvaiselle lounaalle.
Sunnutaibuffet klo 12-17

Ug Player's
Tullinkatu 8 040 512 9049

Merimaskun
Fysioterapia

- fysioterapiaa
- kuntoutusta
- hyvää oloa
- hyvinvointia

Tällä kupongilla
Hieronta 45 min. VAIN 35 €
Tarjous voimassa 31.1.2014 saakka

Rajatie 2, (OP:n talo) 21160 MERIMASKU
Puh: (02) 431 7011 / Minna Vilponen

*Hyvää Joulua
&
Onnekasta Uutta Vuotta*